

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal Holidays. 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO 257. — ŠTEV. 257.

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 2, 1921. — SREDA, 2. NOVEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

LONDONSKI LISTI IN HARVEJEV GOVOR

LONDONSKO ČASOPISJE ODO BRAVA NAČRT, DA SE SKRČI MORNARICE GLAVNIH SVETOVNIH SIL IN S TEM TUDI STROŠKE. — AMERIŠKI ODKRITOST JE TREBA DOBRO VPOŠTEVATI.

London, Anglija, 1. novembra. Listi tukajšnjega mesta so dali danes odlični prostor nagovoru, katerega je imel večer zvečer George Harvey, ameriški poslanik pred Družbo Ilgrimov. Temu nagovoru so posvečali listi skoro prav toliko pozornosti kot debati v parlamentu glede irskega vprašanja.

Vsi uredniški članki so mnenja, da je treba pripisovati izjavi Harvey-ja glede skrčenja mornariškega oboroževanja globok pomen.

— To zgovorno dejstvo, — izjavlja londonski Times, — je dokaz odkritosti, katero je treba priznati in v zvezi s katero ni treba vedno slediti.

Morning Post smatra ta nagovor "za jamstvo dobre volje Amerike, dočim je Chronicle mnenja, da je govor čudovit izraz duha ameriškega naroda vprčo bližajoče se konference v Washingtonu.

Vsi londonski listi so mnenja Harvey-ja, da bo konferenco glede omejitve oboroževanja uspešno potekla.

Harvey je rekel med drugim: — Naše lastno stališče je jasno. Amerika se ne boji vojne. Zakaj bi se je bala? Zemljepisno lahko podpira samo sebe.

Njena dolga obala je neprimerno zavarovana. Nekatera njena najbolj krasna mesta bi bila ričeni cilj za mornarice, a ta okolščina je sorazmerno mlega pomena.

— Amerika se ne boji vojne. Ona je enostavno sovražni. Varnost Združenih držav ne poudarja izključno na njenih naravnih virih. Njih moralna pozicija je nezavetna.

— Ona ne bo le opustila slehrega poskusa da si pridobi nadaljna ozemlja, — temveč bo taka ozemlja tudi zavrnila, če bi se ji skušalo podariti. V svojih sedanjih mejah ima dosti nezasedene zemlje, da lahko vzdrži trikrat tako številno prebivalstvo kot ga ima sedaj. Amerika je lahko zadovoljna, prijateljica vseh narodov in kolikor se zaveda njen narod, brez sovražnika, na svetu.

— Predsednik hoče reči s svojimi dejanji, da je pot k razoroženju resnično razoroženje. Pa tudi v tem slučaju ne kali nobena iluzija njegove jasne vizije. Nikdo ne ve boljše kot on, da ni mogoče tradicij stoletij potisniti na stran preko noči. Nikdo ne spoznava boljše kot on, da se pravi preveč poskusiti ogroziti upanje na končni uspeh.

— Vsi uredniški članki so mnenja, da je treba pripisovati izjavi Harvey-ja glede skrčenja mornariškega oboroževanja globok pomen.

ZENSKI POLICAJI V KABARETIH.

Pittsburgh, Pa., 1. novembra. Tensard de Wolfe, sodnik tukajšnjega sodišča za meralo, je objavil, da bo stopil pred župana in občinski svet ter naprosil za sto žensk kot posebnih policistov, ki naj bi hodile po restavracijah, hotelih, kabaretih in sličnih prostorih ter svarile deklice pred nevarnostmi, ki jim prete.

Policajke naj bi imele pravice, da aretirajo, pač pa pravice, da posvari tudi stariše deklice. — Veliko boljše deklice bi bile, če bi se bolj rabilo palice, — je rekel.

EVROPSKE ZRAČNE PROGE USPEŠNE.

Za drugo polovico leta 1921 se poroča sto odstotno uspešnost zračne poštne službe med Londonom in Parizom. Med obema mestoma poslujeta dve redni progi, ki zaznamujeta povprečno po 1125 milj na dan.

To so številke rečnih poletov v Angliji sami. Tudi francoska zračna poštna služba je razvita ter obstajajo redne proge med večjimi mesti.

OENOVITEV IRSKO-ANGLEŠKIH POGAJANJ.

London, Anglija, 1. novembra. Danes zjutraj so se obnovila v uradnem stanovanju angleškega ministrskega predsednika pogajanja med zastopniki Irske in Anglije. Angleže zastopajo Lloyd George, Austin Chamberlain in lord Birkenhead, Iree pa Michael Collins in Arthur Griffith.

Prva seja je trajala samo petintrideset minut.

ZASTOPNIKI NA RAZOROŽEVALNI KONFERENCI. Na sliki so z leve na desno: laški general Diaz, angleški admiral Beaty in belgijski general Jaqucs.

KDO JE NAJVEČJI AMERIŠKI JUNAK

General Pershing je našel seržanta Samuela Woodfilla, ki je sam zmagal v štirih bitkah.

Washington, D. C., 1. nov. — Pod velikim mermikom armadnega stroja, ki ne priznava posameznih kosov, se je tri leta skrivala luč Samuela Woodfilla, katerega je ravnokor general Pershing proglasil največjim ameriškim junakom iz zadnje svetovne vojne. Samost Woodfill je ime, ki ni znano Amerikancem. Proslavljali so seržanta Yorka ter majorja Whittleseya, a nikdo ni čul o Samuela Woodfilla Kljub temu pa ga je sedaj postavil Pershing na čelo seznama ameriških junakov.

Če bi moral Woodfill sam povedati povest o štirih spopadih na en dan, bi ostala njegova povest skrita v oficijelnih rekordih ter bi nikdar ne prišla na dan. Mož je namreč skrajno ponižen in skromen.

— Žal mi je, da nisem storil boljše, — je rekel danes, ko so mu pokazali poročilo, izdano od vojnega departamenta.

Ko se je vrnil iz Francije, je bil kapitan, a sedaj je zapet navaden seržant, ki vežba rekrute v Fort Thomas. Nekega dne ga je odposlal brigadni general, da najde nemška bojna črta. Zadel je na tri gnezda strojnih pušk, ubil devetnajst sovražnikov ter se vrnil s tremi jetniki.

Bil je dvakrat odlikovan ter bo sedaj nastopil pri pogrebu ameriškega "neznane junaka", ki se bo vršil na Armistice Day.

VELIKI VIHAR SE BLIŽA.

Washington, D. C., 1. nov. — Vremenski urad je danes naznanil, da se bliža severovzhoda velik vihar.

STAVKA PROTI ZNIŽANJU PLAČ.

Scranton Pa., 1. novembra. — Danes je tukaj zastavkalo tisoč kovinarjev, zaposlenih v Finch Manufacturing Co. Zastavkali so vsled tega, ker jim je družba znižala plačo za štirinajst centov na uro.

BOMBA V AMERIŠKEM KONZULATU V LIZBONI

Povzročena je bilo malo škode. Atentat je bajje v zvezi z afere Sacco in Vanzetti.

Lizbona, Portugalska, 1. nov. Neke bomba je eksplodirala danes zjutraj na stopnjicah tukajšnjega ameriškega konzulata, a škoda, katero je povzročila ta eksplozija, je bila le majhna.

Policije domneva, da je napad v zvezi z agitacijo, tikajočo se slučaja dveh Italjanov, Sacco in Vanzettija, ki sta bila v Združenih državah spoznana krivim roparskega napada in umora.

Bomba, ki je bila očividno neke vrste ročna granata, je bila položena pred vrata konzulata. Očividno se je razpočila, ko jo je konzul sunil z nogo ob času, ko je odšel iz svojega urada, a bil je že toliko vstran, da je ostal nepoškodovan.

Konzularni uradniki pravijo, da so našli v bližini mesta, kjer se je razpočila bomba, list, na katerem je bilo zapisano, da je atentat maščevanje za obsodbo Sacco in Vanzettija.

Washington, D. C., 1. nov. — V nekem sporočilu generalnega konzula Hollisa iz Lizbone, ki je prišlo na državni departament, se poroča o bombni eksploziji v tamšnjem konzulatu. Generalni konzul pravi, da je uvedla portugalska vlada energično preiskavo ter da bo na vsak način skušala dobiti v roke krivce. Povzročena škoda je malenkostna.

PIVO BODO ZAČELI KMALO PRODAJATI.

Washington, D. C., 1. nov. — Komisar za notranjo carino, Balir, je izpodbil vse dvome, če bo mogoče dobiti bolnikom pivo ali ne. Večraj je izjavil, da bodo začeli tako pivo v najkrajšem času prodajati.

Kakorhitro bodo dobile pivovarne permite, bodo smele dati na trg vse medicinsko pivo, katerega so izvarile izza meseca marca lanskega leta.

GROZNA TRPLJENJA V SOVJETSKI RUSIJI

Amerikanci, Angleži in Rusi, številni med njimi plemiči, poročajo o svojih trpljenjih v Rusiji.

Riga, Letška, 1. novembra. — Po številnih letih cenzuriranega molka prihajajo sedaj iz Rusije pisma od Amerikancev, Angležev in Rusov, ki so ostali v Rusiji ter živeli skozi veliki eksperiment v komunistični Rusiji.

Pripovedujejo na izrazit način, kaj je pomenjalo ostati pri življenju za ljudi, ki so bili pred revolucijo vajeni razkošnega življenja.

— V treh letih nisem ničesar čul o svojih prijateljih, ki so mi najdražji na svetu. Zelo morajo biti presenečeni, da sem preživel vse te grozote v svojih letih, ko je vendar danzadnem umiralo od lakote na tisoče mladih ljudi, — je pisal eden teh.

— Zelo prijazno je bilo od tebe, da si poslal denar. Upam, da ga bom prejel. Čeprav delam po sedem ali osem ur na dan ter prevajam oficijelne dokumente, je ekonomski položaj tako strašen, da je težko kupiti tudi najbolj potrebne stvari. Ni se čuditi, da stane funt surovega masla 25,000 rubljev.

— Veliko bolj kot denar potrebujem živila, najbolj priprosta živila. Skozi tri leta se že preživljam s črnim rženim kruhom ter takozvanim čajem, brez sladkorja ali mleka.

— Pozabili smo že, kako izgleda pšenični kruh in jajce bi rad še enkrat videl predno umrjem.

— Pomoč, katero bi sprejel od tebe, bi bila naslednja. Pošlji mi od časa do časa živil, predsem čokolade. Ne smejaj se mi. Tri leta že nisem okusil mesa in pomanjkanje sladkorja je strano mučno.

— Še eno stvar. Pošlji mi par sveč. Mi mamno elektriko le po par ur na dan. Petroleja ali sveč ni mogoče dobiti za noben danar in vsled tega moramo sedeti zvečer v temi, kar ni le mučno, temveč tudi nevarno.

V naslednjem hočem navesti izvleček iz pisma, katero je poslala neka mlada ženska, ki je dobila od nekega Amerikanca v Baltičkih državah paket živil:

— Hočem, da bi mi pisali ter svetovali, kako bi bilo mogoče priti proč od tukaj. Obsoditi mamno tukaj na stradanje, bi bil zločin. Na vsak način hočem proč od tukaj, a ne vem, kako.

— Številne deklice tukaj se poroče z inozemci, nakar lahko odidejo iz dežele, a jaz nisem še razmišljala o tem. Tudi zdravilniki o mi svetovajo, naj grem v inozemstvo ter mi predpisali dobro hrano, katere pa seveda ne morem dobiti.

ŠVEDSKA JE NA BOLJ ZDRAVA DEŽELA.

Stockholm, Švedska, 1. nov. — Iz oficijelne statistike je razvidno, da je prebivalstvo Švedske naraslo izza prvega januarja lanskega leta za 60,000 ljudi. V zadnem letu je umrlo od vsakih tisoč le trinajst ljudi. Statistiki izjavljajo, da je Švedska najbolj zdrava dežela na svetu.

AMERIKANCI SO PLAČALI ODKUPNINO.

Washington, D. C., 1. nov. — Državni departament je dobil poročilo iz Chihuahua, da so mehiški banditi odvedli štiri Amerikance ter zahtevali zanje 25,000 pezov odkupnine. Slednjič je bila odkupnina znižana na pet tisoč pezov, katero so sorodniki odvedenih plačali.

KAKO SKRBI EVROPA ZA BREZPOSELNE

NEMČIJA PLAČUJE 250.000 SVOJIH NEZAPOSELNIH. — V AVSTRIJI SO DELODAJALCI PRISILJENI POVEČATI ŠTEVILO SVOJIH USLUŽBENCEV — ITALIJA DAJE NEZAPOSELNIM DELA PRI VELIKIH OSUŠEVALNIH DELIH.

London, Anglija, 1. nov. — Tu di druge dežele imajo svoje adrege za nezaposlenostjo, a le Združene države se morejo primerjati z Anglijo glede obsežnosti tozadevnih problemov. V Angliji je štiri milijone ljudi, ki niso zaposleni, dočim je položaj v drugih deželah naslednji:

— Nemčija. — Število ljudi, ki dobivajo podporo vsled nezaposlenosti, znaša manj kot 250 tisoč. Glavna odpomoč, katero se audi, ne obstaja v denarnih podporah, temveč v preskrbljanju dela. Vsled tega je tozadevna podpora tudi majhna. Nezaposleni samec v Berlinu dobiva po šest in trideset mark na dan. Najti je produktivnega pomožnega dela vsake vrste in polovico stroškov prevzema zvezna vlada, drugo polovico pa dotična občina. Načrti obsegajo osuševalna dela, grajenje bolnic in izboljšanje javnih prometnih sredstev. Plača, katero dobijajo ti delavci, je manjša kot pa ona redno zaposlenih delavcev.

— Avstrija. — Soglasno z zanesljivimi informacijami, katere je dobil poročevalec od avstrijskega ministra za javno dobrodelnost, je bilo po sklenitvi premirja 150,000 nezaposlenih. Sedaj pa jih je le 30,000 in 12,000 teh podpira vlada. Ker znaša prebivalstvo Avstrije nekako šest milijonov, je vsled tega le nekako 20 odstotka nezaposlenih. Skrenje števila nezaposlenih je prisiljati v glavnem strogim potavam, katere je sprejel avstrijski parlament. Vsak delodajalec, ki ima zaposlenih več kot petajst uslužbencev, je postavno prisiljen sprejeti na delo nadaljnjih dvajset odstotkov več delavcev kot jih dejanski potrebuje. Svoje delavce pa sme odpustiti edino s privoljenjem okrajne industrijalne komisije. Vlada pa daje nezaposlenim ljudem po 68 kron na dan, če so samec in po 10 kron na dan, če so oženjeni.

— Francija. — Francija je srečna v toliko, da se je ni treba pečati s problemom nezaposlenosti. Toliko je dela, da je le nekako 8000 ljudi nezaposlenih v lepartamentu Seine, ki vključuje tudi Pariz. V Franciji ni nobenega zavarovanja proti nezaposlenosti, ki bi bilo pod vladno kontrolo. Nezaposleni dobivajo pomoč iz skladov delavskih unij ali kakih drugih privatnih organizacij. Država je potom postavila, ki je bila sprejeta leta 1905, prispevala k tem skladom, a tekem preteklega leta je bilo treba le \$250,000 v ta namen. Podpore ljubivajo le oni, ki so imeli preje službe s stalno plačo in ki niso izgubili teh služb radi njih lastne krivde in ki lahko dokažejo, da

so zaman skušali dobiti dela potom delavskih posredovalnic. Podpora je individualna.

— Italija. — V Italiji je sedaj približno pol milijona nezaposlenih in število teh narašča kaj hitro. Nadaljnih pol milijona delavcev je zaposlenih le delno.

Kar največje število nezaposlenih se bo skušalo spraviti na delo pri osuševalnih delih, prigranje rju nove železnice med Rimom in Napoljem ter končno pri grajenju velikih nasipov in javnih postojipj. Država je pripravila \$250,000,000 v ta namen in to svoto se bo povišalo na petsto milijonov dolarjev, če bo postalo to potrebno.

ZAMAN IŠČEJO IZGINULE MORNARJE.

Milwaukee, Wis., 1. novembra. Dva velika carinska čolna sta se vrnila danes v pristanišče, potem ko sta križarila skozi štirinajst ar ter iskala devet mož, ki so predstavljali posadko jadernice Rosabelle.

Ker je ležala na jezeru megla, je bilo vse iskanje brezuspešno.

TRIDESET POTNIKOV JE BIL LO RANJENIH.

Danville, Ill., 1. novembra. — V tukajšnji bližini je trčil takozvani Big Four vlak v skupino tovornih voz. Ponesrečenih je bilo trideset potnikov in štirje uslužbenci. Kdo je zakrivil nesrečo, ni bilo mogoče dosedaj doznati.

DR. BRUMFIELDA BODO OBESILI.

Rosenburg, Oregon, 31. okt. — Dr. Richard Melvin Brumfield je bil danes obsojen na smrt na večalih zastran umora Dennisa Russela.

Obešen bo 13. januarja. Russela je bil umoril ter ga razrezal na kose.

NEMČIJA JE DOBILA NEKO LIKO ODLOGA.

Pariz, Francija, 31. oktobra. Nemčija bi morala plačati dne 15. novembra zavezniški reparacijski komisiji petsto milijonov zlatih mark. Ker ji pa tega nikakor ni mogoče storiti, so ji podaljšali rok za petnajst dni.

ZRAČNA LADJA SESTAVLJENA.

Newport News, Va., 1. nov. — Na Langley polju je bilo završeno delo sestave zračne ladje "Roma", katero je kupila vlada od italjanske vojaške uprave. Uvodna preiskunja bo najbrž vpizorjena še danes, a dan oficijelne preiskunje ni še določen.

JAPONSKA DELGACIJA NA POTI V WASHINGTON.

Mobridge, S. D., 1. novembra. Baron Kato, ki načeljuje japonski delegaciji, namenjeni v Washington, je sprejela tukaj delegacijo Japoncev ter jih pozval, naj zakriče trikrat Banzai v prslavo rojstnega dneva cesarja Josi-Lito.

LLOYD GEORGE JE DOBIL IRSKI MANDAT.

London, Anglija, 31. okt. — Vlada je dobila novaj v poslanski zbornici mandat, da sme nadaljevati z irskimi pogajaji. Prej se je vršila vroča debata, v kateri je ministrski predsednik Lloyd George odločno branil svoje stališče, ki ga je zavzel napram Irski.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpočila se zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni tekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.	
300 kron	\$ 1.25
400 kron	\$ 1.65
500 kron	\$ 2.05
1,000 kron	\$ 4.00
5,000 kron	\$ 19.50
10,000 kron	\$ 38.00

Italija in zasodeno ozemlje:

Razpočila se zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.	
50 lir	\$ 2.55
100 lir	\$ 4.70
300 lir	\$ 13.20
500 lir	\$ 22.00
1000 lir	\$ 43.50

Nemška Avstrija:

Razpočila se zadnje pošte in izplačuje "Austrijske Bank" na Dunaju.

1,000 nem.-avstr. kron	\$ 1.30
10,000 nem.-avstr. kron	\$ 11.00
5,000 nem.-avtr. kron	\$ 6.00
50,000 nem.-avstr. kron	\$ 50.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat neprilikevane; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni letnega doba kot nam poslani denar do svoje v roko.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zanesljive in vsa sredstva ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za vas, ki so to ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

(Advertisement)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
 owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 (a corporation)
FRANK BAKER, President **LOUIS BENEDIK, Treasurer**

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
 88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

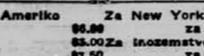
Za celo leto volja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	za celoletno za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
 (Color of the People)
 Printed Every Day Except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$3.00

Advertisements on Agreement.

Deposited here for mailing in accordance with Act of Congress, October 3, 1917, authorized for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917.

GLAS NARODA
 88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
 Telephone: Cortlandt 2576

KDO JE ZAROTNIK?

Premogarji v West Virginiji, Kentucky-ju in Kansasu se že dolgo vrsto let bore proti svojim izrabljevalcem. Borba je težka in žrtve so velike.

Če je prišel v dotične okraje kak organizator, so ga nasilno spodbili, če se je skupina delavcev pridružila uniji, so poslali proti nji šerife in vojake.

Delavci stradajo, stanujejo s svojimi družinami po šotorih — toda ustrajajo.

In zakaj morajo toliko pretrpeti?

Na to odgovarja znani sodnik Anderson: — Naša naloga je preprečiti konkurenco med premogarskimi baroni. Tej gospodi ne smemo dovoliti, da bi diktirala ceno premogu.

Ta trditev je nesramna, kljub temu pa ustraja Anderson na tem, da prepove vsako organizacijsko delovanje v neorganiziranih okrajih.

Pa naj bodo plača še taka ali taka, naj bodo delavni pogoji še tako pod ničlo, naj bodo premogarji še tako izrabljeni — oni nimajo pravice organizirati se v namenu, da dosežejo boljše življenske pogoje.

Če bi se delavcem obrnilo na boljše, bi tudi premogarski baroni premog dražje prodajali.

Sodnik Anderson je s kaznivjo zapretil vsakemu organizatorju, ki bi skušal organizirati po okrajih, v katerih ni unija priznana.

V tej svoji odločitvi presega sodnik Anderson samega sebe.

Isti sodnik je leta 1919 na poziv generalnega državnega pravdnika zapovedal uradnikom premogarske zveze, naj prekličejo štrajk ter naj pozovejo svoje ljudi nazaj na delo.

Tedaj se je vklonil Lewis s svojimi tovariši.

Isti sodnik je obsodil lansko leto delavskega voditelja Howata, ker se ni hotel pokoriti njegovemu povelju.

Prepoved organiziranja po West Virginiji in Kentucky-ju je pa le del sodnikovega povelja. Drugi del je naperjen proti — premogarskim baronom — srednje-zapadnega premogovnega okrožja. Sodnik je prepovedal tej gospodi kolektati pri izplačevanju zasluska unijske pristojbine, češ, da so unije s temi pristojbinami pomagale westvirginskim premogarjem v boju.

To povelje ne bo premogarskih baronov čisto nič zabolelo. Veliko jih je že izjavilo, da ne bodo več kolektali unijskih pristojbin. Ta sklep je bil storjen še predno je izdal sodnik svoje povelje.

Kolektiranje unijskih pristojbin je ugotovljeno v pogodbi, sklenjeni med unijami in delodajalci.

Illinojski premogarji so pred kratkim izposlovali pri državnih sodiščih ustavno povelje, ki odločno prepoveduje gospodarjem kršiti tozadevno določbo.

Pogodba poteče šele meseca marca. Odločitev sodnika Andersona pa že sedaj dovoljuje baronom kršiti pogodbo.

Sodnik Anderson govori o zaroti. Ta zarota res obstaja, toda ne tam, kjer jo domneva sodnik.

Kapitalisti Združenih držav so se zarotili s premogarskimi baroni, kateri so morali dosejati priznavati unijo, da uničijo delavsko organizacijo.

In v službi teh kapitalistov je Anderson.

Dopisi

Sheboygan, Wis.

Kar imam poročati danes, je le lokalnega pomena za našo naselbino. Opisati hočem le zgodovino slovenskega pokopališča v tej naselbini.

Pred desetimi leti je bila dotočljena tukaj cerkev sv. Cirila in Metoda. Takoj zatem so prišli na misel, otvoriti tudi lastno pokopališče. Nekaj rojak je ponudil kos zemlje za tako uporabo in sicer res za primerno ceno. Vzrok menda je bil ta, da se ni takrat kupilo te zemlje, ker ni bilo na razpolago denarnih sredstev, pozneje pa je bila cena tej zemlji naravnost nesramna. Zato se je moral misel za nakup te zemlje opustiti.

Poiskalo se je drugi primerni prostor, ki je imel tudi zmerno ceno. Tukaj pa so posegle vmesne oblasti in nam zabranile napraviti si pokopališče. Konečno se je pred tremi leti kupil prostor v ta namen, ki pa zopet ni bil po volji vsem. Tako ni bilo niti misliti, da bi v kratki dobi dobili lastno pokopališče, zlasti ne, ker je neki takakajšnji odvjetnik napovedal huj pravdo in bogsigavdeli kaj vse proti temu pokopališču, ki je ravno pri njegovi zemlji, na kateri ima krasni sadni vrt.

Leta 1919. nas je opozoril odbor takozvanega North Side katoliškega pokopališča, naj si prejšnjemogo preskrbimo svoj prostor, ker njih pokopališče za dve leti zadostuje le še za kratko dobo. Kljub temu se nismo veliko zmejnili za ta opomin. Meseca junija tega leta pa smo prejeli pismeno obvestilo, da se nam ne more prodati nadaljne zemlje na tem pokopališču, ker jo samim v najkrajšem času primanjka. Preostalo in torej drugega kot urediti si lastno pokopališče na zemlji, ki je bila kupljena pred nekaj leti v ta namen in zelo slabo obiskana, da rojakom tu ni po volji. Kljub temu smo šli na delo in to ravno še ob pravem času. Ko bi bili le tri dni zaudili, bi nam bilo tudi tukaj prepovedano urediti si pokopališče, ker vas Kohler je ravno takrat raztegnila svojo mejo, tako da bi bili mi prišli v navskrižje s postavo, tikajočo se ustanove pokopališča.

Po več tednov dela smo uredili zemljo za pokopališče tako primerno, da je sedaj to pokopališče gotovo eno najlepših, kar jih je v tem mestu. Ko bo pomladi pogrnala trava po tej zemlji, ki je sedaj preorana, gotovo ne bomo imeli več ne enega nasprotnika.

V nedeljo dne 6. novembra bo glavnostno blagoslovljenje tega pokopališča ob deseti uri dopoldne. Vsi rojaki so vabljeni, da se te slavnosti vdeležijo in si ogledajo prostor, kateri bo mogoče za marsikaterega izmed naših večni dom.

Ravno tako prosimo vsa društva, da se blagoslovljenja vdeležijo in si prostor ogledajo. Med katerimi društvi je bilo govorenje že pred časom, da bi si nabavila lastni prostor za društvene članke. Ako katero društvo želi taki prostor, naj si ga izbere sedaj, ko še niso prostori razprodani.

Od 6. novembra naprej so prostori napredaj vsakemu na poljubnem kraju, vsled česar bi bilo društvom pozneje težko vstreliti.

V slučaju dežja ali drugih vremenskih nezdod se blagoslovljenje preloži za nedeljo pozneje, na 13. novembra.

H. Svetlin, predsednik.
 J. Prestor, tajnik.
 F. Erhart, blagajnik.

Cleveland, Ohio.

V "Glasu Naroda", v koloni Petra Zgaga, sem čital odlomek nekakega dopisa iz Cle Elum, Wash., ki je bil priobčen svoječasno v "Prosveti". Dasi dopis morda ni dobesedno ponatisen, kakor tudi Zgaga sam priznava, vendar menim, da bo smisel dopisa precej isti, kakor ga je skoval dopisnik. Če bi pa imel biti smisel dopisa drugačen, kakor ga bere in tolmači hudomušček v New Yorku, tedaj naj si ureinisti Prosvete samo sebi krivdo pripiše, kajti kolikor je meni znano, sedi pri dotičnem uredništvu tudi "urednik" ali bolje rečeno — prepisovalec dopisov, ki nim, pod solncem drugega dela kot preponkovanje dopisov, in katerega dolžnost je skrbeti, da grede taki dopisi v list, ki se jih ne bo dvomno razlagalo.

Dopisnik (menda je Hrvat) je dobil na konvenciji o vseh delegatih in Jednotinih funkcionarjih kaj dober vtis, kolikor je soditi iz njegovega dopisa, dasi jadicuje, da so vsi njegovi predlogi propadli. Njegovo mnenje o vseh gl. odbornikih je visoko, vse pa presega s svojo "učestnostjo" glavni predsednik SNPJ.

Naj mi dopisnil blagohotno oporoti, da jaz o njegovi (dopisnikovi) učestnosti ne bom ubral tako visokih strun, kakor jih je ubral on v proslavo izobrazbe in učestnosti glavnih jednotinih funkcionarjev; sodeč po njegovem izjavljanju, izprevidavam, da je izob. azba in učestnost dopisnika in glav. predsednika SNPJ približno enaka, kajti drugače se ne bi mogel odločiti tako smešne trditve.

O učestnosti gl. predsednika SNPJ naj zadostuje le en primer: — Ko se je svoječasno vsrila v Clevelandu v Moose dvorani konvencija JRZ, je bil tajnikom te konvencije izbran omenjeni gl. predsednik SNPJ. Komu gre zasluga, da je bila ta famozna osebnost izbrana za ta važen in resen posel — (vsaj takrat, v tistem svetem narodnem navdušenju, se nam je dozdevalo tako), ne vem. Ko je torej tedaj ta tajnik čital prispela poročila in brzojavke — slovenske, nota bene! — jih je čital in neoziraje se na ločila tolmačil tako, da so dobile vsak drug smisel, samo onega ne, ki bi ga morale. — Med drugim je prispela tudi neka brzojavka, v kateri so člani Združenja priporočali Kristanu smerenje in pravce, ki jih naj povzame v bodoči politiki Združenja. Učeni gospod predsednik SNPJ je po dolgih mukah in v potu svojega obraza prečital brzojavko

tako, kot da so dotični člani JRZ proti Kristanovi politiki in da mu izražajo nezaupnico. Dvorana je ostrnela in pridržala sapo, a Kristan je planil ves razburjen z odra ter z besedami: — Dajte sem dotično brzojavko! — takorekoč izpulil tajniku list iz rok ter ga prečital. — Dvorana se je olajšano oddahnila: smisel brzojavke je bil povsem drug, kakor ga je tolmačila Njegova učestnost, g. glavni predsednik SNPJ. To naj torej zadostuje!

Teh vrstic nisem napisal z namenom, da bi smešil ljudi, ki niso tako "učeni" kakor je omenjeni gospod. Vsi ne moremo biti učeni in izobraženi, kajti položaj naših slovenskih očetov pod Avstrijo je bil vse prej kakor pa ugoden in pri njih vsakdanju trdem delu ter pri skrbeh, da odrajtajo od svojih bornih dohodkov "cesarju, kar je cesarjevega", jim ni bilo misliti, da bi pošiljali svoje sinove v drage mestne šole. — Ne, zato niso bile napisane te vrste: — mislim pa, da bi moral omenjeni gl. predsednik sama najboljšo spoznavati svoje zmčnosti in svojo "učestnost" ter se — če mu je res tako pri sredu dobrobiti jednute — kar vsi gg. pri gl. uradu posledno trde — samega sebe vprašati, če je kos vsega, začenši, ki jih tak urad in članstvo SNPJ od njega, kot uradnika, zahteva! Ali se čuti zmožnega reprezentirati jednuto in njene koristi po vseh ameriških uradih in sodiščih. Ali zna jezik dežele tako kot bi ga moral kot najvažnejši funkcionar tako velike organizacije znati in kar je članstvo SNPJ prokleto upravičeno zahtevati od svojega predsednika, katerega za to tudi poštno plačuje? Ako ima ta g. vse te zmčnosti, — dobro! Ako jih nima — katere tajne sile so ga spravile na najvažnejše mesto SNPJ, na njegovo čelo? Po tovarnah, rudnikih in premogovih rojih v Ameriki delajo in garajo naši ljudje, napredni ljudje, ki bi znali prevajati Šekspirja, klasika vseh klasikov! — Mnogo teh ljudi je članov SNPJ. Kako to, da se ne izbere za tako važno mesto človeka iz njih srede? Ali so premalo "zanesljivi" in bi znali morda preprečiti mahinacije gotovih avtokratov, ki imajo vedno na jeziku demokracijo, v sren in dejanjih so pa največji despotje? — Razumljivo, saj vemo iz izkušnje: kjer je na prestolu pajac, figura, tam je ministrom lahko vladanje!

Tudi pri SNPJ bi treba Jurijev Kobil, ki bode temeljito reformiral vodstvo, ki bi naši organizaciji v korist in nagodu v čast! Član SNPJ.

Jugoslavia irredenta.

Kulturno življenje v Gorici.

Iz Gorice pišejo: Naše kulturno življenje je bilo zadnji čas nekako mrtvo. Razen pevskih vaj, telovadbe, par tihih predzvanj, drugega nič. Zdad upamo, da se bo mesto zopet zganilo iz spajanja in da se ustvarijo razmere, ki bodo pripomogle, da postane to mesto središče našega kulturnega gibanja — in takega središča nujno potrebujemo. Zdi se, da nam bo jesenski čas prinesel predavanja. Upamo, da se to jesen in to zimo razvije v Gorici lepo kulturno življenje, ki bo lahko deželi in trajno oporo in zgled. Sicer se dežela lepo giblje.

Kaukaska dolina je razburjena,

ker italjanski krogi delajo na to, da bi se dolina priključila videmski provinci. Kanaleci hočejo ostati pod goriško upravo, da obdržijo vsaj nekaj avtonomije, kar jim je svojčas minister za "odrešene" dežele Raineri tudi obljubil; toda Kanaleci se bojé, da bi Italjani svoje besede ne požrli.

Novi vojaški poveljnik na Reki.

General Giunto je prevzel poveljstvo nad četami na kopnem in nad pomorskimi četami na Reki.

Zanella prevzame vladu na Reki.

Iz Trsta se poroča, da bo Rihard Zanella v kratkem prevzel vladu na Reki. Med italjansko vladu in Zanello se visé pogajanja za varstvo italjanskih interesov.

Smrtna kosa.

V Predgradu pri Radovljici je umrl pri svojih stariših Valentin Tepina, omožena z inž. Rejicem. Bila je učiteljica v Zireh. Umrl je po kratki mučni bolezni Jernej Anžič iz Bišč (Ihan).

Peter Zgaga

Razoroževalna konferenca.
 Oh, strašno je težak kanon, ki mislijo ga djati v nič na konferenci v Washington.

In sablja silno ostrja je, pa tudi bomba hud je ptič.

Kraljevska brada dolga je in ni prav nič lahka za pristrič.

Kraljevsko žezlo je težko in dosti dela treba bo, da vzel bo kralj v nežno roko okorno, težko rovnico.

Prej, ko bo konec zboravanj, bo stisnil vsakdo figo v žep, med nogo stisnil vsak bo rep misleč: Dovolj besed je že, sedaj potreba bo dejanj, dovolj je teh neumnih sanj.

In vsak bo svojo pot imel; Briand jo krenil bo v Pariz. Ljod Džorž bo stopil na 'gin fiz' Diaz bo na polento šel...

V listih je bilo poročilo, da je Aleksander dospel v Jugoslavijo. Občudovanja vreden junak...

V Ljubljani je univerza, in še popolna univerza ob enem, namreč da fantje lahko študirajo za vse mogoče doktorje, od jezičnega pa goži do živinskega.

Belgrajska vladu nam hoče sedaj vzeti pol te univerze.

Slovenski boj z Dunajem za slovensko univerzo je star. Dunajska vladu nam je ni hotela dati. Srbska vladu nam je pa dala takoj po osvobojenju. In sedaj nam jo hoče vzeti.

To je isto kot da bi prinesli pred otroka veliko potico ter mu dali samo grizljaj. V tem slučaju bo hrepenenje po potici veliko večje kot če bi je otrok nikdar ne okusil.

Dunajska vladu je v gotovih ozirih vedela, kaj napraviti.

Edinost poroča, da so Italjani napadli slovenskega poslanca Podgornika.

Včasih so Italjani govorili, da se ne boje čelanga sveta — sedaj imajo pa "znagalec" pred posameznikom strah...

Dolge kikkje bodo stopile v modo. Meri je vseeno. V zadnjem času sem že videl vse, kar je bilo potreba.

Med newyorškim beračem, ki preševa zvečer nabrane solde in med poljskim bankirjem, ki dela zvečer svojo večmilijsko balanco, ni v denarju nobenega razločka. In temu se pravi — valuta.

V nedeljo sem bil v gostoljubni slovenski hiši v Connecticutu. Pripravili so bili kot za oheet. Moj Bog, koliko dobrot bo še le tedaj, ko bo v resnici oheet.

Po Sanktleru

bištra glava včasih plava semtertje; v glavi včasih še odseva od butlegarske voče.

Vse terejalke so v skominah, v slinah vse si jo žete, ker so priča sreče njene, v duhu po nji hrepene.

SVETOVNA RAZSTAVA V TOKIJU.

Od marca do julija 1922 bo v Tokiju na Japonskem velika mednarodna razstava. Japonci upajo, da bodo na razstavi zastopani vsi večji narodi, kar bi omogočilo ponovno zblizanje narodov, ki se sedaj sovražijo. Kakor kaže, bo igrala o priliki razstave tudi politika svoje veliko ulogo, ki bo morda važnejša od gospodarske.

Hrvatski narod

je slavil 11. oktobra 50letnico tragične smrti svojega junaka Evgena Kvaternika, ki se je boril za samostalnost Hrvatske in bil potem ustreljen kot upornik.

Velika tatvina eksploziva.

V Sušicah pri Delnicah na Hrvatskem je bilo pred nekoliko dnevi ukradeno iz železniškega skladišča 35 kilogramov eksplozivnega materijala. Po dolgem zasledovanju je te dni neki policijski agent v vlaku med Plaskim in Ogulinom zaplenil 40 kg eksploziva in 100 glavice, ob enem pa je zasilil znanega komunisto Milana Vukovića v trenutku, ko je namera-

Jugoslavanska Katol. Jednota
 Ustanovljena 1. 1898 Inkorporirana 1. 1900
 GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
 Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH PISELEK, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BFOZIC, Ely, Minn.
 Blagajnik nepriznanih svetarin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
 Dr. JCS. V. GRABEK, 843 E. Ohio St., N.S., Pittsburg, Pa.

Nadzorni odbor:
 MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
 MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FAANK SKRABEC, 4222 Washington St., Denver, Colo.

Parolni odbor:
 LEONARD SLABODNIK, Box 489, Ely, Minn.
 GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
 FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
 VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
 PAULNE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
 JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
 ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino nadno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari, tikajoče se uradnih zadev kakor tudi Jeanne poštijstvo naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priloge naj se pošilja na predsednika parotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spravevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovkom za obilen vrisop. Edor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se na obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 član! nil članstva.

Iz Jugoslavije.

Buran večer v Splitu.

Kakor se iz Splita poroča, je dospel tjkajak avtomobil iz Zadra ter se ustavil pred hotelom Bellevue. Občinstvo je v dveh mladih potnikih spoznalo zadrskega italijana Sengalina. v drugem pa uličnega kolovodje iz Trsta, ki je sodeloval pri napadu na Narodni dom. Občinstvo je začelo demonstrirati, tako da je policija obdvala Italijanaš moralna internirati v neki sobi omenjenega hotela. Ker je število demonstrantov hitro narasčalo, skušala jih je policija s pomočjo orožništva razpršiti, vsled česar so demonstranti atakirali policijo s kamenjem. Situacija je postala kritična, tem bolj, ker je padel strel iz puške. Nastala je panika in velika razburjenost. Ranjeni so bili 3 redarji in 2 orožnika. Poklicano je bilo na pomoč vojaštvo, katero je polagoma razpeli množico. Nekoliko oseb je bilo ranjenih. Ob Italijanaš so rano zjutraj odpravili nazaj v Zader.

Madžarska nasilja v segedinskem trikotu.

Vojvodinski poslanec dr. Slavko Šečerov je vložil na ministra za zunanje zadeve interpelacijo o nasiljih, ki jih vrše madžarske oblasti nad jugoslovanskim življenjem v evakuiranem (izpraznjenem) segedinskem trikotu. Navaja mnogo slučajev, ki so jasen dokaz, kako razumevajo Madžari zaščito narodnih manjšin. Dr. Šečerov poziva vladu, naj se zavzame za nedolžne žrtve madžarskega terorja in brez odloga začne izvajati represalije nad madžarskim elementom v Jugoslaviji, ker le na ta način bo mogoče obvarovati trpljenja jugoslovanski živeli, ki je prišel pod madžarsko vladu.

Madžarski dijaki Jugoslavije.

Iz Beograda se poroča, da je ministrstvo za notranje stvari prenovovalo vsem dijakom madžarske narodnosti odgovoriti iz Jugoslavije, da bi študirali na učnih zavodih v Budimpešti.

Pomnožitev konjenice.

Iz Beograda se poroča, da je vojni minister predložil ministrskemu svetu naročbo o formaciji dveh konjenjskih divizij.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjamo sodnikom in prijateljem žalostno vest, da nam je morila smrt vzela našega ljubljenskega sina

ALBINA VALENTINČIČ.

Umrl je za posledicami operacije za gold stone.

Redil se je dne 1. januarja 1912 v Coketonu, W. Va., umrl dne 29. septembra t. l. in dne 1. oktobra smo ga izročili materi zemlji. Bil je član mladinskega oddelka društva Slovenski Bratje št. 23 S. D. P. Z.

Tem potom izrekamo najiskrenejšo hvalo Antonu Pajntar, ker je imel res samaritansko sree v času bolezni našega pokojnega sina. Lepa hvala družini Kaltnekar in Zagore za darovane vence. Zahvaljujemo se tudi sošolcem 3. in 4. razreda za darovane cvetlice in vdeležitev pogreba. Naša najlepša hvala vsem, kateri ste nam bili v tolažbo v naši žalostni uri v bolezni in smrti našega nepozabnega sina.

Počivaj sladko, naš nepozabni sin, v hladni ameriški zemlji!

Žalnoči ostali:

Michael in Annie Valentinič, stariši.

August, Frank in Michael, bratje.

Annie in Carolina, sestri.

P. O. Box 55, Coketon, W. Va.

DON'T FORGET AMERICA'S MAKING EXPOSITION
 SEVENTY-FIRST REGIMENT ARMOR
 342 STREET & 4 AVENUE
 NEW YORK CITY
 October 25th - November 12th

Zadnji iz rodu pionirjev — slikarjev.

Poroča William Dibble.

Koliko ljudi je še živih, ki so videli zapadne prerije črne od bivolov ali bufalov?

V New orku živi umetnik, William La Montagne Cary, ki je bil priča tega veličasnega prizora. Tudi z Indijanci se je boril krog leta 1861. Še veliko bolj važno pa je dejstvo, vsaj za nas, da jih je slikal v onih pionirskih dnevi, ki so za vedno izginili in ki žive sedaj le še v spominu patriarhov.

Sestal sem se s Cary-jem v njegovem študiju na zapadni 14. cesti, v najvišjem nadstropju visokega poslopja. Sedel je na stolu, oblečen priprosto z močno belo brado. Na vrhu glave je plešast, a nižje obdaja glavo vence belih las. Pogled svetlomodrih oči je trden.

Povsod naokrog po sobi je bilo vse polno glav bivolov, nagačenih rae, sov in drugih ptic. Pet velikanskih rogov je štrlelo iz zida, na katerem je bilo vse polno pušk, rogov ze smodnik, indijanskih mokasinov in drugih vojnih trofejev iz davnega časa.

— Sedite, — je rekel umetnik in jaz sem sedel poleg njega.

— Pionirje! — je vprašal na moje vprašanje. — Če sem poznal dosti pionirjev? Mislim, da sem jih poznal. Zapustil sem New York, ko sem bil star eno in dvajset let. Hoteli so, da grem študirat v Pariz, a jaz sem bil divji dečko ter nisem hotel iti. Zapad se je ravno odpiral ter me klical. Odsel sem, v spremstvu dveh, William Schieffelina in E. Lawrence-a.

— Takrat smo živeli ravno en blok od tukaj. Krog petdesete ceste so bile same skale. Tam so se pasle koze. V onih dneh so pastirji gonili prašiče po Peti Ave. navzgor. Krog mesta, kjer je sedaj 72. cesta, je bila že odprta čezela. Da, vse se je zelo izpremenilo.

— Hočem pa vam reči le to. Zapustili smo New York v spomladini leta 1861. Hotel sem na vsak način videti Indijance ter vam lahko rečem, da sem jih dosti videl. Potem ko smo prišli do St. Louisa, smo sklenili oditi po Missouri reki navzgor do forta Benton. V onih dneh so imeli čolne z lopatami ob straneh in kurili so jih z lesom. Ime onega čolna je bila Chippewa. Ni hitre vozil kot kak parnik v sedanjih dneh. Ustavljali se je pri vseh fortih na poti, da razloži zaloge za posadke.

Prva skica, katero sem napravil, mi je takoj spravila v zadrege. Ustaviti smo se morali na poti za en dan ali dva, da zaloge čoln z novo zalogo lesa. Dva dni izven St. Louisa smo se ustavili pri nekem indijanskem taborišču. Šel sem na breg, s svojo knjigo za skice, da pridem bližje neki indijanski deklici, katero sem videl stati v bližini njenega šotora. Prišel sem ji dati vsakovrstna znamenja, da ji pojasnim, da ne nameravam nišesar hudega. Videl sem prestopno barvno odejo v vigravmu ali šotoru ter jo položil krog njenih ramen, nakar sem pričel delati skico z barvasto kredo.

— Zapazil sem, da je neka starejša ženska v času, ko sem položil deklici odejo krog ramen, nekaj vzkliknila. Ko sem risal, je prišla ta ženska k meni ter napravila par čudnih znamenj nad mojo glavo s svojimi rokama. Jaz pa ji nisem posvečal nobene pozornosti.

— Ko sem končal, sem videl, da spravlja ženska več kosov obleke v culico. Piščalka na čolnu je pričela zvižgati v znamenje odhoda in jaz sem se zahvalil mladi deklici ter pohitel proti reki. Ves presenečen sem videl, da mi daje kapitan znamenje, naj se vrnem. Oziroma sem se nazaj. Indijanska deklica in neki mlad Indijanec sta mi sledila. Mahala sta z rokama, a jaz nisem vedel, kaj hočeta, dokler mi ni neki lovec povedal, da je ta deklica moja žena. Rekel je, da počenja poroko, če podoži človek odejo krog ramen deklice in da je tudi videl, kako me je mati deklice blagoslavljal.

— Malo je manjkalo, da nisem sedel na tla od presenečenja. Nato pa je piščalka zopet zapiskala in skočil sem na krov, kajti mislil sem si, da je ločitev prav tako enostavna kot je bila zoroška.

Stari Fort Union je stal dve miljii nad ustjem Yellowstona. Leta 1861 se je nahajal v sreču dežele bufalov.

Lawrence, Schieffelin in jaz smo bili tam ter čakali na kolono vozov iz forta Benton, katero smo hoteli spremljati na njenem povratku proti Skalnatemu pogorju. V onem času smo bili namenjeni proti Pacifični obali. Takrat ni bilo še nikakih železnice zapadne od St. Louisa.

Taborišče, obstoječe iz 400 šotorov Assiniboines in Gros Ventres Indijancev, ki so živeli nekaj časa v tej okolici, je izginilo, kajti Indijanci so se napotili proti severu. Prerijo krog forta so oropali vsake bilke trave. Poniže, ki so bili v fortu, je bilo treba voditi daleč proč na pašo in Mehikance, kateremu je bila

poverjena ta naloga, je pazil z veliko skrbjo, kajti znano je bilo, da ne morejo biti Siuks-Indijanci daleč proč.

Nekato krog tretje ure popoldne, nekega vročega juljskega neva, smo ležali v sorazmernem hladu svoje sobe, ko je obrnil našo pozornost nase oblak dima, ki se je dvignil nad grčevjem ter se valil proti jugu. Trenutek pozneje smo lahko videli Mehikance, ki je gnil svojo čredo ponižev v velikanskem diru v smeri proti fortu. Takoj smo mislili na Indijance, poskočili pokonci ter prišli za svoje puške. Drugi v fortu pa so sedli na konje ter odhiteli Mehikance nasproti.

— Ko so dospeli v bližino razdaljo od Mehikance, jim je slednji sporočil, da je za robom grčevja, na prostrani prečiji, dolina polna bufalov.

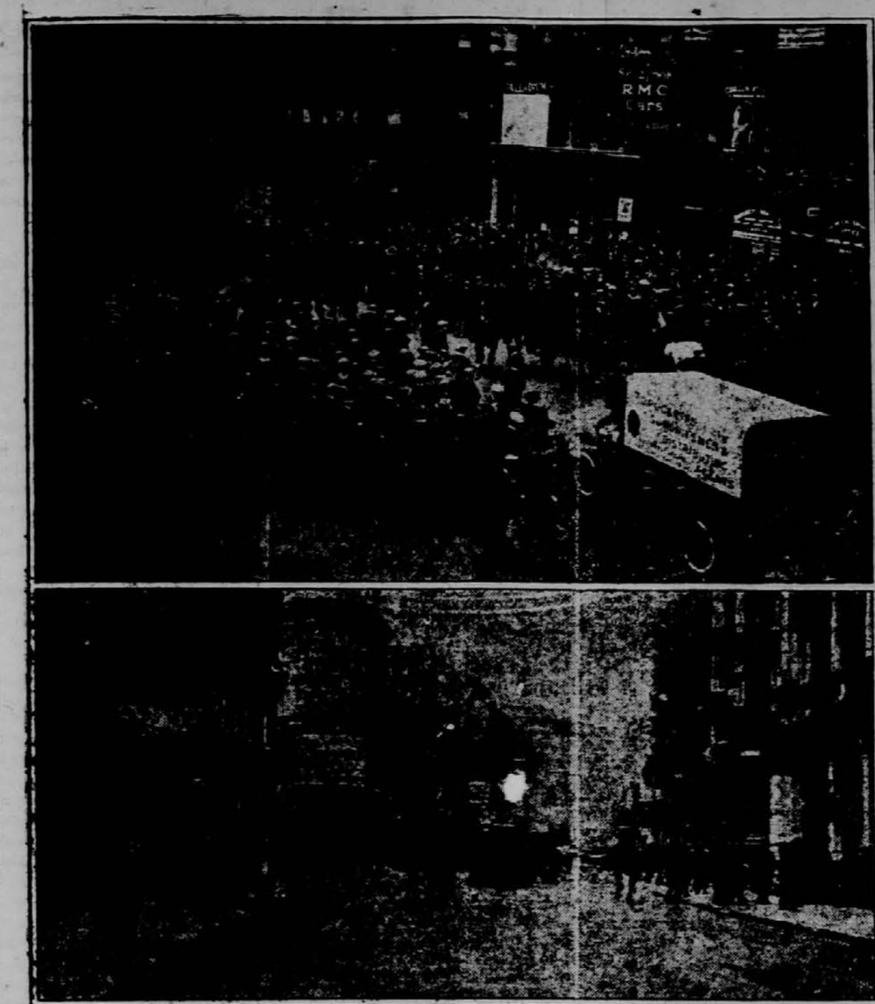
Nato pa smo zapazili skozi prah, katerega so dvigali poniji, velikanski oblek, ki se je dvigal nad čredo bufalov, obstoječ iz krokerjev, vran, srak, jastrebov in drugih roparskih ptic. Nato pa je Mehikance objavil, da nasledujoči Indijanci čredo bufalov in da jo skušajo obrniti tako, da bo prišla na rob pečin ter popočala v globino.

Medtem, ko sta se John, naš lovec ter kovač pripravila, da preskrbita našemu fortu nekaj svežega mesa, sem odšel jaz s svojima prijateljema na oficinalni stolpici forta in tam smo opazovali velikanske črede, ki se je vlivala preko planjave kot reka, kateri ni ne konca ne kraja. Renčanje in lajanje tisočev in tisočev teh živali, udarjanje milijonov kopit ob trda, od sonca presušena tla, — vse to je zvenelo kot velikanski vihar, ki gre preko dežele. Skozi dve uri se je stekala čreda bivolov proti reki in šele tedaj sta smatrala lovec, da je prišel čas, ko je treba oditi na lov.

V desetih dneh je bila zaloga izrpana. Čuli pa smo o številnih bufalih in odprti preriji ter sklenili iti z njimi. Odšli smo ob jutranji zori.

— Jahali smo skozi celo predpolno ob bregovih Missouri reke. Nato smo zapustili reko ter se napotili na odprto prerijo. Kmalu smo prišla na valovito ozemlje in Joe, je odjahal smpatno naprej ter gledal previdno preko roba v kotline spodaj, da vidi, če čaka kaka divjačina na nas. Krog poldne smo zapazili bufale. Joe je otvoril ogenj in jaz sem sledil. V manj kot desetih minutah smo ubili sedem živali.

Kakorhitro smo jih dali iz kože ter razrezali, smo se napotili proti fortu. Jaz sem pahal pred

VELIKE DEMONSTRACIJE NEZAPOLJENIH V LONDONU. Dva prizora z velike demonstracije brezposelnih, ki se je vršila te dni v Londonu. Vdeleženih je bilo na tisoče in tisoče oseb. Med njimi je bilo več kot polovica odpuščenih vojakov.

svojimi tovariši ter čul neki zvok, ki je spominjal na konja in jezdeca v vrhah v bližini nas. Jaz nisem mogel videti, kaj je to in zvok je kmalu izginil. Joe in ostali pa so postali zelo vznemirjeni.

— Ko smo sledili sledi, smo videli črne točke pojaviti se in izginiti na robu grčevja približno eno miljo na levi strani. Prepričani smo bili, da so to Indijanci, ki nas opazujejo in vsled tega smo pospešili svoje korake. Ravno ko smo šli skozi strugo nekega suhega potoka ter prodrli skozi grmičevje divjih sliv, smo v svojo veliko grozo zapazili na manj 150 indijancev, ki so planili proti nam. Bili smo zajeti v past.

Indijanci nam pa niso bili sovražni in mi smo lahko mirno nadaljevali svojo pot.

Tekom svojega potovanja se nam je nudilo nešteto zanimivih prizorov katere smo naslikali, in slike so vzbudile občo pozornost.

Daleč so oni časi pionirjev-slikarjev, toda menj so se vtisnili zavedno v sree.

KANAL REN-DONAVA.

Že leta 1917 so se Nemci bavili z velikim načrtom, kako bi napravili zvezo med Severnim in Črnim morjem. Sedaj je ta načrt v vseh detajlih gotov in z delom se namerava kmalu pričeti. Načrt namerava spojiti potom ožrovanega kanala Ren z Donavo in to po Baverski in nato z Donavo do Črnega morja. Na ta način bi uspelo Nemcem, da ves promet iz Severnega morja osredotočijo na ta kanal in to tem bolj, ker bi stroški prevoza z nizkimi cenami na rečnih parobrodih bili najboljši konkurent morskim brodom z visokimi prevoznimi cenami. Po tem ogromnem kanalu bi vršili promet parobrodovi z dolžino 85 metrov in širino 10 metrov ter s 1200—1500 tonami. Celokupni stroški gradnje so proračunani na 686 milijonov zlatih mark, a trajanje dela na deset let.

Stavka natakarkjev v berlinskih gostilniških in kavarniških obratih traja dalje. Lastniki hotelov nameravajo zapreti svoje hotele. V Friedrichstrasse je prišlo do izgrediv stavkujočih proti delavoljnim. Izgleda, da bo stavka trajala dlje časa. Vsled tega nameravajo improvizirati velike jedilnice, da se preskrbi hrana onim, ki so primorani prehranjevati se v gostilnah.

Jesen v Pragi.

Praga, v septembru 1921.

Hladni vetrovi, hladna jutra. Za Prago in njene ulice tako značilno modro meglično prožema pomalem belkastosiv oblak. Je jesen zgodnejša, kot pri nas, skoro trisa. Malokdaj se razpne nad mestom ono visoko posojno nebo naših jeseni. Dnevi so polni solnca, toda hladnejšega. Prehod s poltetja se zdi veliko krajši, neposrednejši. V prahu parkov se podi odpadajoče listje; stee že samevajo. Le ob zgodnjih popoldanskih urah se vrne kričanje otrok. — Na stolah bero ali pletu ženske in angličjevo z desno otroške vozičke; starci se grejejo, toda le za par ur. Ob štirih, petih popoldne že veje oster veter, sonce je brez toplote, sence dolge in vlažne. Jesen je.

Mesto pričinja novo življenje. Ulice so se pomalem, da človek ni opazil ni, zopet napolnile, po stare prave žile mesnega življenja. Kopalnice, parki, okolica in letovišča so vrnila svoje posetnike mestu, ulicam — tu je zakipel novi utrip, novi svet. Odkar je Praga državno sree, se njeno lice nevdružno razvija in oblikuje; leto za letom dšiva velikomestnejši značaj. Promet je hrupnejši in bogatejši; opoldne in proti večeru običajno naraste v pravo velikomestno nerovno vrvenje. Na križiščih stoji strahotni, ki nadzirajo in urejajo prometne tokove imajo polne roke dela. Težki tovorni avtomobili, lahki privatni vozovi, kočije in pešci — vse se meče v gostem vzletu, zastaja v hipni nervoznosti in se takoj nato zopet razlize. Vmes režejo rdeči vozovi električne železnice svoje preme črte. Vožnja z električno železnico je ob teh urah stvar zase. Na vsaki postaji kopa ljudi, komaj se že itak nepopolnjeni voz ustavi sledi naval. Vsakemu se mudi, s komoleci si pomaga naprej, vročkrvnejši ceptajo in se pripravljajo, nekateri obstoje na stopnicah, dokler ne pride sprevodnik in jim odkaze prostor zadaj na tlaku z dobrodušnim vprašanjem: — Kaj mislite, da je naš voz komedijantska kočija? Toda biti v vozu in stopiti nazaj na tlak — to je hudo, to boli. Včasih povzroči razburjene debate s čudnimi imeni. Čeh je morda hladnokrvnejši nego naši ljudje; toda kadar gre za njegove pravice, se hitro razburi. Nedavno sem slišal zanimiv prepričevalni govor v vozu električne železnice. Vse se mečka in preriva, komaj da je možno ptičati listek. Naenkrat se oglasi najhen možiček. Sedi, se stiska v kot in odri-

va stoječe, ki mu na ovinkih sedajo na kolena. Ves je razburjen. — Kaj pa vstopa toliko ljudi! In sami mladi! Zakaj se mladina sploh vozi. Za samo gnečo je! Električna železnica je za nas stare, predvsem za stare. — Nekdo se zasmije. Cel voz buši v smeh; toda stari vpije kakor divji. — Saj zato pa je pri nas v republiki tako. Vsak dela kakor se mu ljubi. Zato pa... Uboga republika! — Nabašan voz mu je skoro hvaležen za zabavo. Toda on govori resno, razlaga o redu, skupnem življenju, o zdravih socialnih razmerah. Trenutna neudobnost je poživila v njegovih glavi resno razmišljanje političnega značaja, v njegov vsak danji duševni živeli, kajti Čeh je v političnem razglabljanju doma; od osrčja mesta do zadnjih predmestij riše vsakdanja politika svoje vzrojo in vpliv. Osvojila si je skoro vso povprečnost in niene notranje življenje. In stari razlaga nazadnje se zastavi pri zanonu. — Treba bo zakona, da se to uredi, za nas stare. Da z zakonom bi vam morali posvetiti! — Tokrat se voz strese v smehu. — Napišete vam zakone za vsakega posebej! — Stari se tresne od jeze, razpeha gnečo pred seboj in izstopi.

V zadnjem času popravlja jo hiše skotaj v vsaki ulici. Tu predelujejo prostore za moderne veletrovine, tam za banke, kavarne, bare. Ta tip velikomestnega zabavišča se je v Pragi nenavadno razmnožil. In zopet kriče plakati: ciganska kapela, pesnalke, zamorska godba itd. Pariz pošilja menda vzorce. Stare meščanske restavracije ginejo; le najbolj znane in najsolidnejše se držijo. Mesto je v predhodnem stanju. Toda dane so vse možnosti, da postane veliko mesto, kljub temu, da ima danes včasih še malo prisiljen značaj. — Barvo nečesa narejenega. Pa saj je še mlado. Organizem še ni prišel do dna v pravo svojo rast. Nenavadno mnogo hiš je nanovo prepleksanih in prenovljenih. Vendar pa je ponekoč preveč poudarjen moderen okus ali bolje rečeno — brezokusnost. Marsikatera ulica je oropana svoje temnosive harmonije, zaradi kričave prepleksane palače. Novih poslopj se gradi razmeroma malo. Zaradi tega vlada še vedno veliko pomanjkanje stanovanj. Celu ulica je že govori- la v korist nešteti brez strehe. — V Pragi je običaj, da se skupne skrbi, skrbi posrednih skupin prenesejo na ulico. Tihe demonstracije, procesije važno zročih ljudi, resolucije, nem protest. Svoje vrste svet je dijaštvo, ki v velikem

Ententna diplomacija in nazadnjaštvo.

V ententi vlada navzetrja veliko nesoglasje: Francoski kapitalistični predstavitelji streme za dvema glavnima ciljema: na eni strani hočejo doseči poraz boljševizma v Rusiji, da pride francoski kapital s tem do eksploatacije ruske dežele, v katero je naložil v caristični dobi ogromne milijonske svote, na drugi strani pa, da obvladajo z vseh strani poraženo Nemčijo tako, da izplača vojno odškodnino, obenem pa da ostane francoskemu kapitalu nenevaren konkurent.

Ta dva momenta vodita vse francoske zunanjo politiko tako v vladi kakor v Ligi narodov. Za pravilno razumevanje akcij francoske zunanje politike je treba, da poznamo ta dva momenta. Za dosego omenjenih dveh ciljev se francoska kapitalistična diplomacija poslužuje vseh sredstev, ki jih ji nudijo notranje-politični zapletljaji v posameznih srednje-evropskih državah. Zato tudi je francoska diplomacija — lanko rečemo — ena najbolj umazanih: je diplomacija rafiniranega nasilstva, intrig, izvirajoča iz najbolj nadutega šovinizma in presedajočega egoizma.

Italjanska diplomacija ni dosti boljša od francoske. Oči italjanskega propadajočega kapitalizma so obrnjene na vzhod: na Balkan in maloazijske pokrajine. Tu si hoče italjanski imperijalistični kapitalizem ustvariti predpogoje za eksploatacijo, da se reši iz hudih kriz, v katerih se nahaja. Ker pa si je francoska diplomacija zvala najti tal pri vladah balkanskih držav tako kakor pri vladah novo nastalih srednje-evropskih držav, je jasno, da jo preveva huda zavist in vodi veliko nezaupanje napram Franciji, napram balkanskim državam pa zdaj prijazno, zdaj grozeče izsiljevanje. Iz navedenih vzrokov igra Italija tudi dokaj prikrito igro napram Nemčiji, Avstriji in Madžarski in se prav nič ne razburja tudi ne v pogledu Rusije.

Angleška diplomacija nasprotno je diplomacija kompromisov in dalekovidnosti, hla'no-računska, smotrna, nenergovna in nevsiljiva. Zaveda se, da se niti Rusije niti Nemčije ne da izbrisati iz karte in zato računa z njima. Naljuba sta ji kričava prijateljaisiljiveca in pritlikova Francija in Italija, tako v svetovni kakor evropski politiki.

Sedaj, ko vemo to, razumemo tudi nesoglasja med temi tremi ententnimi državami in razumemo tudi njih nastope pri reševanju vprašanj mirovnihih pogodb tako v Nemčiji, Poljski, Gornji Sleziji, Avstriji, Madžarski, pa tudi Jugoslaviji. Izmed ostalih točk sta markantna gorenje-slezjski ter koroski plebiscit, v najnovejšem času pa Zapadna Madžarska.

Francoska diplomacija ustvarja obroč okrog Nemčije in žično pregrado napram Rusiji. Kot sredstev zato se je trdno oklenila Gornje Slezije postavljaajo se na stran poljskega nacjonalizma, sedap pa tudi Zapadne Madžarske. V stališču, ki ga Francija zavzema v tej zadnji točki, si išče simpatij na obeh straneh: napram Madžarski in Avstriji. Njen cilj, ki se odraža tudi v barkotnem avstrijskem državnem gospodarstvu, je več kot dovolj jaseen: zblizati Avstrijo in Madžarsko in iz njihju ustvariti, če že ne več, vsaj unijo, ki bi bila poleg Poljske protutež Nemčiji v njenem zalelju. Tako je tudi jasno, da francoska diplomacija podpira habsburško reakcijo na Madžarskem in v Avstriji: na Madžarskem z vzdrževanjem Horthyjevih legitimističnih banditov, v Avstriji z upropačenjem državnega gospodarstva potom zadrževanja mednarodnih kreditov, da se Avstrija prisili k sprjaznenju z legitimističnimi stremljenji Madžarske. Angliji in najbližjim sosedom Madžarske je ta igra francoske diplomacije zelo nevsječ, dočim je Italiji dobrodošla. Zato tudi je oficijelna Italija povabila zastopnike interesirancev na konferenco v Benetke. Značilno je, da ni povabila — jugoslovanske vlade. Zapadna Madžarska ji naj bo po novo sredstvo za pritisk — na Balkan...

Vsa politika entente dela nedvomno v roke srednjeevropskim reakcionareem in monarhistom. Dočim njena izsiljevalna politika v Nemčiji ustvarja in direktno predpogoje za uspešnost akcije monarhistov in neti nov nacjonalisti šovinizem, se v Madžarski in Avstriji očitvidno veže z monarhističnimi elementi.

Številu vre v Prago. Rusi, Bolgari, naši ljudje, Madžari, Nemci in bogve kakšne narodnosti še. Vidiš jih pod stanovanjskimi pisarnami lejer dobivajo naslove stanovanj. Dan za dnem letajo od hiše do hiše, nekateri z uspehom, drugi zopet zaman. Dasi se stanarina za najemnike dosedaj ni podražila, kakor je bilo nameravano, so dijaška stanovanja občutno dražja, in redka.

Ulice same na sebi, kakor sem že omenil, kažejo smotreno preobrazbo. Povsod popravljaajo, polagajo nove tratičnice, novo tlakovanje. Pomalem se lice in značaj novega mesta približuje novim vzorom. Meščani so se tudi že navdili vsakovrstne reklame. In vendar prinese dan za dnem kaj novega. Greš in trčiš na oglu ob veliko skupino ljudi. Meščani so običajno silno radovedni ljudje. Prineje se skozi gosto gnečo.

Še privlačnejše razglasaajo seveda plakati. Nedavno je prišel nov ciklus grško-rimskih tekem v boksu in drugi atletiki. Tekem se udeležujejo zdaj v jesenskem ciklusu le ženske. Pred plakati stoji večidel moški in majojo z glavami. Svet je sit, strašno sit; potrebuje nečesa pikantnega, nenavadnega, nečesa, kar posegače. In v Pragi je odmev te želje ostalih velikih mest precej velik. Pa bodi ta odmev ali pa smotreno stremljenje po vsem velikomestnem — rezultat je isti.

Premestitev Zveze narodov na Dunaj?

Z Dunaja poročajo: V teku tega meseca pride na Dunaj posebna delegacija Zveze narodov, obstoječa iz dveh sekcij, ene francoske in ene angleške, zadnja pod vodstvom lord Robert Cecilja. Delegacija bo imela baje nalogo, pročitati možnost, da se premesti stalen sedež Zveze narodov na Dunaj.

IZREDNO DOBRA KAKOVOST VINA NA HRVATSKEM.

Iz Zagreba poročajo: Lani smo imeli izredno dobro vino, kot že nekaj let ne. Letošnje vino pa bo še nadkriljevalo lansko tako glede kakovosti kot glede količine. Tako zdravega grozdja se ne spominjajo vinogradniki od leta 1891 sem. Samo tuintam se opaža, da jagode niso na enem grozdu enako dozorele in to posebuo pri graševini, frankovki in deloma pri moloslavev v splošnem pa se more računati na izvrstno kakovost letošnjega vina.

SAMOMOR IZ ŽALOSTI ZA KONJEM.

Kmetica Brochard iz Roncevaux je imela staro kljuse, v katero je bila popolnoma zaljubljen, čeprav ni bilo več sposobno za težke poste. Nekega dne je dobil konj nalezljivo bolezen, nakar je živinozdravnik zahteval, da se mora konja takoj ustreliti. To je kmetico tako užalostilo, da se je odločila za samomor. Odsla je s konjem k reki Essone, se privezala na uzdo in si obesila potem težek kamen. Pognala je konja v globoko vodo, kjer sta oba utonila.

Od Vzhodnega do Jadranskega morja.

„Frankfurter Zeitung“ piše o vprašanju Zapadne Ogrske ter prvi med drugim: Avstrija se neče spuščati v novo vojno. Zdi se, da so s tem računali Madžari, ki so izbrali Avstrijo kot žrtev. Čehoslovaki in Jugoslovani bi radi dobili od antante mandat za pohod in bi tako ustvarili slovanski koridor, ki ga ne bi hoteli več zapustiti. — Potem bi se slovanska zemlja raztegnala od Vzhodnega do Jadranskega morja. Toda to je ono, česar noče Italija.

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA INKORPORIRANA
5. JULIJA 1908 27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado,

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PEKLO, 4469 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 53, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4822 Wash. St., Denver, Colo.
Zapisknik: ROBERT BOBLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JOSIP VIĐETIČ, 4488, Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Cestnut St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 817 East C. St.
MIHAEL KAPSCH, 508 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POSREDOVALNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1236 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOČMAN, 1233 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 600-501 - 45 Ave., Denver, Colo.

ZBIRKOVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK BOYTZ, RR. 2, Box 182, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINJAK, Box 667, Johnston City, Ill.
PETER GESHELL, 4469 Wash. St., Denver, Colo.

VEŠTOVNI ODBORNIK:

Dr. E. S. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse denarne nakaznice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, priložna na predsednika gl. nadzornega odbora, propisne medve pa na predsednika zbirnega odbora.

Naznanilo.

IMENIK KRAJEVNIH URADNIKOVA ZAPADNE SLOV. ZVEZE ZA LETO 1921.

Društvo S. Martina, šte. 1.
Predsednik: Adolf Anžiček; tajnik: John Stareshnie, 4576 Logan St.; blagajnik: John Cesar. Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu v Domu slov. društev. Vsi v Denver, Colo.

Društvo šte. 3.
Predsednik: John Merhar; tajnik: Joseph Pritekel, 1240 Pine St.; blagajnik: John Trontelj. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu. Vsi v Pueblo, Colo.

Društvo Zapadni Junaki, št. 4.
Predsednik: John Vidie; tajnik: Peter Blatnik, Box 286; blagajnik: Joseph Perich. Seje se vrše vsakega desetega v mesecu. Vsi v Midvale, Utah.

Društvo Planinski bratje, št. 5.
Predsednik: Frank Mohar; tajnik: Frank Klun, 513 W. 2nd St.; blagajnik: John Stibernik. Seje se vrše vsakega 10. v mesecu v lastni dvorani. Vsi v Leadville, Colo.

Društvo Zvon, št. 6.
Predsednik: Jos. Kapsh; tajnik: Mihael Kapsh, 508 N. Spruce St.; blagajnik: Frank Klun. Seje se vrše 12. v mesecu v Domu društva Zvon S. Z. Z. in Triglav S. N. F. J. Vsi v Colorado Springs, Colo.

Društvo Sv. Rožnega venca, št. 7.
Predsednica: Mary Lesar; tajnica: Mary Prijatelj, 4570 Logan St.; blagajnica: Mary Stareshnie. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne v Domu slovenskih društev. Vse v Denver, Colo.

Društvo Biser, št. 8.
Predsednik: Peter Medosh; tajnik: Joe Bohorich, R. F. D. Box 6; blagajnik: Joe Bohorich. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu. Vsi v Pittsburg, Kans.

Društvo Napredni Slovenci, šte. vilka 9.
Predsednik: Anton Strines; tajnik: Joseph Skrabec, 412 West New York Ave.; blagajnik: John Legan. Vsi v Canan City, Colo.

Društvo Slovenski bratje, šte. vilka 10, Victor, Colo.
Tajnik: Frank Oražem, Box 622.

Društvo Sv. Janez Nepomuk, št. 11.
Predsednik: Frank Bek; tajnik: Joe Blatnik, Box 70; blagajnik: John Maršek. Seje se vrše vsak drugi ponedeljek v mesecu. Vsi v Rockvale, Colo.

Društvo Zgodnj. danica, št. 12.
Predsednik: Ludvig Mihelich; tajnik: Avgust Topolovec, Box 16; blagajnik: Anton Sever. Seje se vrše vsakega 15. v mesecu. Vsi v Clear Creek, Utah.

Društvo Junaki, št. 13.
Predsednik: Frank Triep; tajnik: Anton Lesjak, Box 118; blagajnik: Anton Lesjak. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu. Vsi v Frontenac, Kans.

Društvo Slova Slovencev, šte. vilka 14.
Predsednik: Marko Petrich; tajnik: Joseph Kopavnik, Box 1601; blagajnik: Marko Petrich. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu. Vsi v Standartville, Utah.

Društvo Triglav, št. 15.
Predsednik: Peter Predovich; tajnik: Frank Pance, R. 1, Box 43; blagajnik: Nick Balich. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu. Vsi v Bingham, Utah.

Društvo Zapadna zvezda, št. 16.
Predsednik: Joseph M. Steblag; tajnik: Anthony Jeršin, 111 W. 3 Street; blagajnik: Louis Lovšin. Seje se vrše vsakega 10. v mesecu. Vsi v Pueblo, Colo.

Društvo Hrabi Slovani, št. 17.
Predsednik: Marko Sikich; tajnik: Anton Šuklje, Box 58; blagajnik: Thomas Sarmo. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu. Vsi v Frederick, Colo.

Društvo Sv. Alojzija, št. 19.
Predsednik: John Janežič; tajnik: Anton Mencin, 601 E. 49 Ave.; blagajnik: Frank Okoren. Vsi v Denver, Colo.

Društvo Planinke, št. 20.
Predsednica: Ana Stalcar; tajnica: Agnes Keržan, 503 Elm St.; blagajnica: Ana Težak. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu. Vse v Leadville, Colo.

Društvo Grintovec, št. 21.
Predsednik: John Zaitz; tajnik: Frank Sterbenk, Box 707; blagajnik: Frank Zaverl. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu. Vsi v Ely, Minn.

Društvo Sv. Mihaela, št. 22.
Predsednik: John Rebol; tajnik: Frank Ambrose, Box 75; blagajnik: Gregor Zalec. Vsi v Tootle, Utah.

Društvo Cleveland, št. 23.
Predsednik: Jakob Lužnar; tajnik: Joseph Ponikvar, 1011 E. 64th St.; blagajnik: Louis Mežnar. Vsi v Cleveland, Ohio.

Društvo Marija Pomagaj, št. 24.
Predsednica: Ana Fear; tajnik: J. W. Prince, 705 W. 2nd St.; blagajnica: Frances Sajn. Vsi v Salida, Colo.

Društvo Wilburton, št. 25.
Predsednik: John Gregorina; tajnik: Joe Alich, Box 617; blagajnik: Anton Volchic. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu. Vsi v Wilburton, Oklahoma.

Društvo Venček vijolic, št. 26.
Predsednik: Joe Vidmar; tajnik: Anton Oblak, Box 173; blagajnik: Silvester Turk. Vsi v Cairnbrook, Pa.

Pred kratkim so odkrili v Franciji spomenik bivšega ministrskega predsednika Clemenceaua. Pri odkritju je bil Clemenceau sam navzoč

Poslanik Vošnjak pri Masaryku.

Odnosaji med Jugoslavijo in Češkoslovaško.

Praga, 4. oktobra.

Predsednik češkoslovaške republike je sprejel danes v svojem dvoreu Lana pri Pragi izrednega poslanika in pooblaščenega ministra jugoslovanske države dr. Begumila Vošnjaka, ki mu je izročil svoje poverilne listine. Svečanosti sta prisostvovala ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve dr. Beneš in kancelar dr. Samal.

Dr. Vošnjak je predsednika republike v češkem jeziku takole nagovoril:

— Gospod predsednik! V imenu kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev imam čast izročiti danes vam, ki stojite na krmlini bratske nam češkoslovaške republike, svoje poverilne listine.

Globoka žalost navdaja danes državo SHS., kralj Peter Veliki, Osvoboditelj, pravi simbol našega boja za osvoboditev, je izdihnil svojo blago dušo. Bil je pravi vladar, bil je zvest idealu moderne demokracije. Njegov ded je pred sto leti razvil prapor s križem v znak upora proti krvočolnim Turkom. Mentaliteta srbskega kmeta pod vodstvom narodne demokratske dinastije je bila naravnost vzgojena za veliko borbo za osvoboditev celokupnega jugoslovanskega naroda. Bilo pa je treba preliti celo morje krvi naših najboljših sinov, zahvaliti se našim zaveznikom in modri smernici — krške deklaracije in sodelovanja vrseh Srbov, Hrvatov in Slovencev da se je ustanovila naša država. Fi je zadobila v mirovni pogodbi svojo interakcionalno pravno podlogo. Že poprej, posebno pa sedaj v novih razmerah, smo našli zvestega zaveznika v češkoslovaškem narodu, onem pravem — "božjem bojevniku", ki je v srcu Evrope bil dolga stoletja eden največjih kulturah, vojaških in državnih čimteljev, dokler mu niso na Beli gori prizadejali smrtni udarec. Podjarmljenje Češke ni bilo le udarec za njeno svobodo ampak tudi za svobodo cele Evrope. Češkoslovaška republika in država SHS sta dve tvorevini, ob kojih zibelkah so steli isti dogodki moderne zgodovine in ki sta v versailloško in ostalim pogodbam zaključili prvo fazo svojega razvoja.

Naši zavezniki se si stekli s svojimi ogromnimi žrtvami, ki so jih žrtvovali za stvaritev vaše in naše domovine neyenljivih zaslug in so s svojim triumfom kronali tudi delo naših rok in nas privedli do zmage. V prvih dneh katastrofe in bojev, v onih težkih časih emigracije, je nam jugoslovanskim emigrantom, gospod predsednik, vaš genij stal resno ob strani. — Vaš in naš narod spoštuje vas ne le kot velikega državnika, temveč tudi kot velikega človeka v najplemenitejšem smislu besede, kot filozofa in realista.

Vi gospod predsednik ste sledili tradicijam onih staročeskkih eksulantov, ki so vse žrtvovali za svobodo in neodvisnost čeških dežel. Ti eksulanti so omagali na trnjevi poti, vi pa, gospod predsednik,

ste dokončali ta boj in izvojevali uresničenje njihove državne koncesije. Sadovi teh naših bojev in naporov so nam prinesli češkoslovaško in jugoslovansko svobodo. V duhu vidim vse one bojevnik, ki so pripravljali pot našemu ujedinjenju.

Orožje in moč ideje zapadnih velesil je stvorilo Zvezo narodov, ki slovi danes kot vrhovno sodišče ne le Evrope, ampak celega sveta. Nasledstvenim državam propadle Avstroogrske monarhije je ta sistem podloga k novemu državnemu življenju. V okviru političnih in državnih smernic naših zaveznikov so našli tri države — Češkoslovaška republika, Romunija in mi — garancijo proti vsakemu napadu proti zakonitemu internacionalnemu stanju. Te države so pripravljene zakonitost pogodb skititi z vsemi svojimi sredstvi in močmi in to ne le v svojem, temveč tudi v interesu onih, ki so te pogodbe ustvarili. Češkoslovaška in jugoslovanska naroda ne družijo le krvna vez in spomin na skupne boje, ampak tudi zavestno, ki tvori edino garancijo za uspešno nacionalno in politično življenje obeh držav.

Kultu resnice in čela je bilo in je posvečeno vaše življenje, gospod predsednik. Češkoslovaški narod zna v sebi močno življensko energijo in družiti vse one pogoje, ki so za napredek in razvoj neobhodno potrebni. Vi, gospod predsednik, pa ste simbol socialne pravičnosti in solidarnosti, po kateri stremi sleherni človeško sreče. Stajem si v čast in veselje, da morem tolačiti vroča čustva, ki jih goji naš narod in naša vlada napram češkoslovaški republiki. Krepke vezi, ki že dolgo vežejo bratska naroda, naj se vobodo le še povečajo in poglobijo. Skupni državni interesi, politično, vojaško in gospodarsko zavezništvo, potreba eksistence našega državnega sistema za ohranitev evropskega miru, morajo imeti rezultat: srečo in blagostanje obeh držav in koristno vzajemno delo v družbi narodov.

Odgovor predsednika Masaryka.

— Gospod minister! Zahvaljujem se kralju Aleksandru, ki var je poslal v našo republiko in zagotavljam vas, da z velikim veseljem zasledujem vesti o njegovi rekonvalescenci. Mi čutimo z vami vsa žalost, ki je legla na vašo srca ob izgubi kralja Petra I., Osvoboditelja.

Vi pojimate pravilno kaj je temelj prijateljske vezi, ki družijo oba naroda. Je to poleg krvnega sorodstva podobnost preteklosti in enaki pogledi na bodočnost. Vi in mi smo morali trpeti pod in nam je zmaga antante prinesla zaželjeno svobodo. Tudi mi smo se radovali nad vašimi zmagami in nad vašim junastvom. Kot ste se radovali vi nad našimi uspehi. Vaši in naši hrabri dobrovoljci so na poljanah Dobruže prelivali svojo kri in va-

Pangermansko gibanje v Jugoslaviji.

"Slovenski Narod" piše: Dobil smo tale zanimiv dopis: Po vseh nemškutarskih gnezdih po Sloveniji se zadnji čas opaja, da dvigajo poznani Nemci in nemškutarji čimdalje bolj samozavestno svoje glave. Zlasti, kadar se kak izletnik iz Nemške Avstrije povrne, stikajo ti ljudje glave, se samozavestno smehljajo in zahtevajo via facti od vsakega našega inteligenta, vstevši predstojnike oblastni, da se z njimi občuje v nemškem jeziku. Seveda jim naše blage dušice tropoma na sedajo. Slutilo se je že dalje časa da tiči za temi, sicer sporadičnimi zato pa toliko bolj doslednimi pojavi, sistem, načrt, za katerim stoji dirigent. Molčali smo, da vidimo, kako daleč so naši pangermanski po treh letih srečnih krčev sploh prišli. No, nagradili so bogato naš molk, smatrali so ga za nevednost in slabost. V tej veri so se ti janjarji, ki jih ljudsko štetje niti 40.000 ni našelo, podvzeli junaško iniciativo: ustanovitev lastne politične stranke pod naslovom "Jugoslovanske Deutsche Volkspartei" v zvezi s Švabi in Vojvodini, Sremu itd. Švabi so se povabili odzvali in na sestanku v Zemunu je bilo pred kratkim sklenjeno, da se ta stranka ustanovi ter zbere pod svojim okriljem vse Nemce "fuier die kommenden Zeiten". Centralno vodstvo naj ima svoj sedež v Zemunu, kjer se ustanovi posebna strankina pisarna, stroške so proračunili na 250.000 kron. V pokritje naj plača vsak Nемеc letno 4 krone prispevka. Istočasno se je sklenilo podpirati vse one, ki na en ali drug način služijo ciljem nemstva. Vsa država naj se prepereže z zaupniki, ki dobe posebna navodila. Imeli bodo svoje glasilo v Novem Sadu, čigar uredništvo je prevzel zagriženi Kočevar Nемеc dr. Franz Perz, dosedaj urednik "Cillier Zeitung". To prevzame v njegovem duhu vzgojeni Kočevar Franz Schauer. Kot se vidi, je to delo predvsem zaslug naših zagriženih Kočevarjev. Po širnih planjavah Jugoslavije bo torej zavelokoro svež germanski vetrič. Da pa ne ostane le pri načrtih, so šli ti Germani tudi takoj na delo; Kočevarji, Celje, Maribor, Ljubljana so zaeno z večino nemškutarskih gnezd že prepereženi z zaupniki, na Kočevskem, kjer je okrog 10.000 Kočevarjev, večinoma kmetov in krošnjarjev, so pa že začeli s prirejanjem javnih ljudskih shodov pod krinko "Bauernbunda". Organizatorji veliki kmetje so: bivši davčni asistent Robert Ganslmayer, advokat dr. Arko, zdravnik dr. Roethl, praktikant dr. Rom. Kočevski zadružni list gospodarskega značaja "Genossenschaftler" je postal via facti njih politični leibjournal, ne da bi se oblasti zganile ali poslate na shod, kjer se precej dvoumno govori, zandarmenarijo. Pravijo, da so Švabi silno navdušeni. — Belgrajski radikali naj spričo svoje radodarnosti banatskim Švabom pazijo, da si v času, ko moramo črtati v budžetu važne in nujne postojanke za lastne učne zavode, ne zrede pred belgrajskimi vrati gada na prsih.

še inozemske organizacije so nas podpirale v naših stremljenjih. Skupna usoda preteklosti določa skupne smernice in cilje tudi za bodočnost in zahteva predvsem bratske in vzajemne podpore za moramo na avojo lastno moč, na pomoč Romunije in antante, ki pozna defenzivni karakter naše zveze. Saj je naravno, da mora med državami, ki stremijo in delajo za ohranitev miru in reda vladati medsebojno sporazumljenje in gojitev medsebojnih kulturnih odnosov. Vaš prednik je dobro pomnil važnost medsebojnega delovanja in prepričan sem, da boste tudi vi, gospod minister, ki ste z nami preživeli važno politično dobo, z uspehom delovali v prid obema narodoma.

Jaz in mi vsi vam nudimo bratsko pomoč in vas srčno pozdravljamo.

Po svečanem odgovoru je prezident Masaryk sprejel poslanika Vošnjaka še v daljši privatni avdienci, nakar se je dr. Vošnjak odpejal zopet v Prago.

BOVAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V HR. DOBAVAJ 25

ADVERTISEMENTS.

POŠILJANJE DENARJA

CEKI MONEY ORDRI KABLI — DENARNE VREDNOSTI

Naša posebnost je hitro, točno in vatančno pošiljanje svot v

Jugoslavijo, Čehoslovakijo, Avstrijo, Italijo in vse druge dele sveta.

Zadovoljnost zagotovljena. Vprašajte!

The Progress National Bank of New York

Hon. John Burke: predsednik Član Kardos & Burke, New York Bivši, zakladničar Zdrž. držav. A. H. Walsh: podpredsednik H. R. Naylor: blagajnik 28th St. & 7th Ave., New York Član Federal Reserve Bank

Isšem svojega brata JOHN A ZUPANČIČ, doma iz Lipoveca pri Zuzemberku, Pred 10. meseci je šel iz West Park, Ohio, v Camp S. Newberry, Mich. Cenjene rojake prosim, če je komu znan njegov naslov, da mi ga naznači, ali pa če sum čita te vrstice, naj se sam oglasi svoji sestri: Mrs. Agnes Zakrajšek (rojena Zupančič), 12915 Kirton Ave., West Park, Ohio. (25-11)

Za bolezn in bolečine

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Prijatelj v Poireoi

Knjige! = Knjige!

OUČNE KNJIGE.

Angleško-slovenski Besednjak — Dr. F. J. Kern	5.00
Nemški abecednik	.75
Nemško angleški tolmáč	.60
Pravilo do-t-jnosti	.30
Jugoslovanski slovar — (Janežič Bartol)	4.00
Angleščina brez učitelja	.49
Cirilica. Navodilo za čitanje in pisanje srbsčine v cirilici	.30
Dekletom. Spisal Anton B. Jęglic	.50
Gospodinstvo — Purgaj. Praktična knjiga za naše gospodinjice. (Trdo vezano)	1.25
Hitri računar. Priročne velikosti.	.40
Knjiga o lepem vedenju Urbanus. (Trdo vezano)	1.00
Mladeniček. Ant. B. Jęglic	.60
I. zvezek	.60
II. zvezek	.60
Nasveti za hišo in dom. Koristna knjiga za vsako hišo	1.00
Pravila za otroke. Dr. J. Dostojan	.65
Varena kuharica, za slabe in dobre čase	1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI.

Jos. Jurčič, 4. zv.: Cvet in sad. Hči mestnega sodnika itd.	.75
Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Sin kmetijske cesarja itd.	.75
Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober. roman. — Tugomer, tragedija. Dve sliki — Ksaver Meško	.40
Ludo brezčno. Ni vse zlato, kar se se svetit itd.	.35
Patria, povest iz irske junaške dobe	.30
Pod svobodnim solncem, zgodovinska povest, 1. zv.	1.25
Pod svobodnim solncem, zgodovinska povest, 2. zv.	1.35
Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo, Kalan	.35
Romancija, povest	.60
Sisto e Sesto, povest iz Abrucev	.30
Slike in povesti, Ksaver Meško	.37
Študent naj bo. — Naš vsakdanji kruh	.35
Veseli povesli: Za možem. — V pustih je bla. — Pravda med bratoma	.35
Vojni mir ali pogarstvo in krst, povest	.35
Zvonarjeva hči. Zanimiva povest iz dežele	.40
eter Zgaga	.50
Doli z orožjem	.50
Knjige družbe Sv. Mohorja	.50
Duhovni boj (\$94 str.)	.50
Mesija (1. zv.)	.30
Mesija (2. zv.)	.30
Podoba iz narave	.30
Svetloba in senca	.30
Slov. večernice, povesti za kratke čas	.20
Trojka	.20
Zgodovina slov. naroda (5. zv.)	.30
Zgodovina slov. naroda (6. zv.)	.30
Mladim srcem (2. zv.)	.30
Spisal K. Meško	.30
Knjiga za lahkomiselne ljudi, Spisal I. Cankar	1.75
Pet tednov v zrakoplovu	2.00
Amerika in Amerikanci	5.00
Dve Saloirji, Čarljeva ženitev, Trije ženi	.25

JUDSKA KNJŽICA — POVESTI.

1. zv. Znanje je sila. Povest de tektiva Škerlock Holmes	.60
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apotolo:	.60
3. zv.: Jernat Zmagoval, povest. — Med Plazovi, tirolska povest.	.60
4. zv. Mala življenja, povest	.60
5. zv.: Zgodnja kmetička vojska, zgodovinska povest	.75

6. zv. Gozdarjev sin — Finžgar, povest	.30
7. zv.: Prijatelj. Zanimiva povest	.60
8. zv.: Stroncelj. Kako sem se jaz likal, 1. zvezek	1.00
9. zv.: Brencelj. Kako sem se jaz likal, 2. zvezek	1.00
10. zv.: Brencelj. Kako sem se jaz likal, 3. zvezek	1.00
11. zv.: Brencelj. Kako sem se jaz likal, 4. zvezek	1.00
12. zv.: Brencelj. Ljubljanske slike. (Požobe ljubljanskega mesta)	.75
13. zv.: P. Coloma: Juan Mierla. Povest iz španskega življenja	.75
14. zv.: Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih	.75

SPILMANOVE POVESTI.

1. zv.: Maron, kršanski deček iz Libanon	.25
2. zv.: Marijina otoka, povest iz kavkaskih gor	.25
3. zv.: Praski Judei, povest, II. natis	.25
4. zv.: Taj indijsko povesti	.50
5. zv.: Kraljičin pečak. Zgodovinska povest iz Japonskega	.30
6. zv.: Zvesti sin, povest iz vlade Akbarja Velikega	.25
7. zv.: Ročca in bela vrtnica, povest	.30
8. zv.: Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji	.30
9. zv.: Raj in zmag, povest iz Amiana	.30
10. zv.: Prisega hurovskega glavarja, povest iz zgodovine kanadske	.30
11. zv.: Anđelj sužnjev — Brazilska povest	.25
12. zv.: Zlatokopi, povest	.30
13. zv.: Prvi med Indijanci ali vojna v Nikaraguo	.30
14. zv.: Preganjanje indijskih mlajstnarjev	.30
15. zv.: Mlada mornarja, povest	.30

SPISI ZA MLADINO.

Beč za mladi zob, pesnice	.30
Dedek jo pravil, pravljice	.45

MOLITVENIKI.

Rajski glasovi: v platno vezano	.90
v kost vezano	1.70
v usnje vezano	1.80
Sveta ura: v platno vezano	1.80
v usnje vezano	2.00
v kost vezano	1.80
Marija varujna: v usnje vezano	1.80
Pot v nebesa: zlata obreza, platno vezano	.90
Das nove Testament	.25

ZEMJEVIDI.

Združenih držav	.25
Kranjske deželo	.10
Zemljevid Evrope	.30
Velika stenska mapa	2.50
Zemljevid: New York, Illinois, Colorado, Kansas, Mciana, Minnesota, Wyoming, West Virginia in Alaska — vsaki po	.25
Pennsylvania	.50

Razglednice.

Newyorške s cveticami, humoristične, božične, novoletne in velikončne, po komadu 3c.	ducent po	.30c.
Panorama mesta Celje, 21 palcev dolge		25c.

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York

SLOVENSKE - PIANO - ROLE

LAUBCA VOJAKI	\$1.25	VSI SO PRIHAJALI
---------------	--------	------------------

Vdova Leruž. Spisal E. Gaboriat.

Prevedel za "Glas Naroda" G. P.
Francoški detektivski roman.

50

(Nadaljevanje.)

Vse te priče je zaslišal Daburon v teku dveh ur. Ker so se do-
bo zavedali važnosti svojega pričevanja, so bile vse priče zelo odgo-
vorne in obširne. Težko je bilo ustaviti jih, ko so se enkrat spu-
stili v tek. Od vsakega posameznika pa je preiskovalni sodnik iz-
vedel, da je bil Albert dober gospodar, prijazen in uljuden napram
svojim služabnikom. Čudna stvar! Z izjemo tih so bili vsi veseli
nesreče, ki je zadela hišo grofa Commarina. Dva sta bila v resnici
petrta, a med njimi ni bilo Lubina, ki je bil predmet posebne lja-
bezni mladega grofa.

Nato pa je prišel na vrsto policijski komisar, ki je s kratkimi
besedami poročal o aretaciji, katero je že opisal oče Tabaret. Ni po-
zabil na besedo: — Izgubljen, — ki je ušla Albertu in katero je tu-
di policijski komisar smatral za priznanje krivde. Nato pa je iz-
ročil preiskovalnemu sodniku vse predmete, katere se je zaplenilo
v sobi mladega grofa.

Preiskovalni sodnik je skrbno pregledal te predmete ter jih
primerjal natančno z dokazilnim materialom katerega se je našlo
v Zopier. Očividno je bil sedaj bolj zadovoljen s svojimi preiskavo kot
kdaj prej.

Osebnico je položil ves dokazilni material predse na mizo in da
ga skrije, je vrgel preko njeja par pol belega papirja.

Bilo je že precej pozno, a preiskovalni sodnik je imel še do-
ti časa, da zasliši aretiraneega samoga. Zakaj bi se obotavljal? V
svojih rokah je imel toliko dokazilnega materiala, da bi zadostoval
za obsodbo desetih mož. Imel je priliko boriti se s tako neiz-
merno boljšim orožjem, da ni mogel Albert niti misliti na obram-
bo. Kljub temu pa se je v tem odločilnem trenutku obotavljal. Ali
je bila njegova volja oslabiljena? Ali je hotel opustiti svoj trdni
sklep?

Prikrat se je spomnil tedaj, da ni še ničesar zavžil izza jutra.
Poslal je slugo po steklenico vina in par biskvitov. Ni pa bila moč,
katero je potreboval sodnik. Trebalo mu je poguma. Ves čas, ko je
pil, si je ponavljal v duhu naslednji stavek: Natopil bom pred gro-
dom Commarinom. — Ob vsakem drugem času bi se smejal tej
zašiti, v tem trenutku pa se mu je zdelo to kot volja usode.

— Naj bo, — si je rekel. — To je moja kazen.

Takoj nato pa je dal potrebna povelja, naj pripeljejo predenj
grofa Alberta de Commarin.

Dvanajsto poglavje.

Obstajala je majhna razlika v stanju Albertovega duha do-
ma in v samotni ječi.

Dolgo časa je bilo treba, da je dobil nazaj svoje duševno ravnote-
žje, iz katerega so ga spravile surove besede policijskega ko-
misarja: — V imenu postave vas aretiram. — Vsaka stvar, ki je
sledila njegovi aretaciji, je plavalna nerazločno sredi goste megle.

Odgovarjal je na vsa vprašanja, katero se mu je stavilo, ne
da bi čul svoj lastni glas. Dva agenta sta ga prišla za roki ter mu
pomagala po stopnicah hiše navzdol. Sam bi brez dvoma ne mo-
gel iti. Noge bi ga absolutno ne nosile. Čul je iz nekega služabnika
reči, da je njegovega očeta zadela kap, a tudi to je hitro pozabil.

Pomagali so mu v kočijo, ki je stala na dvorišču in poleg nje-
ga sta sedla dva policijska agenta. Tretji pa je sedel poleg kočija-
ža. Tekom vožnje ni mogel razumeti svojega položaja. Sedel je
nepremično v umazani, špohasti kočiji. Misli je na vdovo Leruž.
Spomnil se je, kako jo je šel nekoč obiskat z očetom. Bilo je spo-
znalci in cela narava je bila v svetju. Stara žena, z belo pečo na
glavi kot jo nosijo Bretonke, je stala pri vratih svojega vrta. Go-
vorila je s prosečnim glasom. Stari grof se je oziral vanjo z mrkim
pogledom, a nato je vzel iz zepa nekaj denarja ter ga ji dal.

Ko so prišli do jetnišnice, so ga dvignili iz kočije.

Tekom formalnosti, katere je bilo treba izvršiti v jetniškem
uradu, je mislil z veliko slastjo na Klaro. Njegov duh je romal na-
zaj v čase njiju prve ljubezni, ko je bil še v dvomu, da ga bo ona
ljubila ter v hišo mačame Goello, kjer sta si prvič prisegla zve-
stobo.

Ta stara ženska je imela na levem bregu Seine znano pribežali-
šče za ljubimec ki je bilo prav posebne vrste. Imela je namreč
vsepotrdni pohištvo in na kamninah kak ducat ali petnašt nagače-
nih psov najbolj različnih vrst, ki so delali stari devici družino te-
kom njih življenja. Rada je pripovedovala na dolgo in široko pove-
sti o teh psih, kojih zvestoba je bila neomajana. Prav posebno en
pes je izgledal kot da se bo vsaki trenutke razpočil. Kako pogosto
sta se s Klaro smejala temu psu, dokler jima niso prišle solze v oči!

Nato so ga pričeli preiskovati. Tega ponizanja pa je bilo kma-
lo konec. Odvedli so ga po temnih hodnikih, kojih tla so bila spolz-
ka in umazana. Odpri so se neka vrata in potisnili so ga v majh-
no celico. Čul je, kako so se za njim zaprla vrata.

Bil je jetnik in sicer v samotni celici. Takoj pa je čutil olajša-
nje. Bil je namreč sam.

Nikakih glasov več, nikakih vprašanj in pozivljanj. Krog nje-
ga je vladal globok molk, spominjajoč na nirvano (pozabljenje)
vseh stvari. Zdelo se mu je kot da ni mogel še nikdar preje na ta-
ko korenit način ubežati družbi. Ta čut ga je navdajal z veseljem.
Čutil bi se olajšan tudi če bi se bahajal v grobu. Njegovo telo in
tudi njegov duh sta bila do skrajnosti izmučena. Hotel je sedeti ter
zapazil pod zamreženim oknom ozko posteljo na katero je takoj le-
gel. Iztegnil se je po njej a čutil, da ga zebe. Našel je grobo odejo,
jo potegnul preko sebe ter kmalu trdno zaspal.

Na hodniku zunaj pa sta stala dva policijska agenta, prvi še
mlad, drugi pa star, ki sta izmenoma kukala skozi malo linco v
celico.

— Kakšen človek! — je zamrmral mlajši. — Če nima človek
več živcev kot jih ima ta, mora ostati lepo pošten. Divji bo na dan
usmrčenja, kaj ne, Bañat?

— To je odvisno od okoliščin, — je odvrnil starejši. — Lekok
mi je pripovedoval, da je to strašen lopov.

— Pogledj. Pripravil je posteljo ter legel. Ali je mogoče, da bo
šel spat? Prikrat vidim kaj takega.

— To je raditega, ker si imel dosedaj opravka le z majhnimi
lopovi. Vsi veliki lopovi — in jaz sem imel opravka z več kot enim,
— se obnašajo tako kot ta tukaj. V trenutku aretacije je vsega ko-
nee. Pridejo pa zopet k sebi naslednjega dne.

— Pri moji veri, res je šel spat, Kakšen dovtip!

— Rečem ti, prijatelj moj, — je rekel starejši, — da ni nobena
stvar bolj nevarna kot to. Prepričan sem, da je ta mladi človek ko-
naj živél od trenutka naprej, ko je zadal smrtonosni udarec. Nje-
govo telo je bilo kot v ognju. Sedaj pa ve, da je skrivnost znana,
in to ga je pomirilo.

— Ti se šališ. Ti praviš, da ga je to pomirilo?
— Gotovo. Ni je večje kazni kot je strah. Vsaka druga stvar je
bolj zazeljiva. Če bi imel ti deset tisoč frankov premoženja, bi ti
to takoj dokazal. Rekel bi ti, da pojdi v Monako ter riskiraj celo
svoje premoženje na eno številko. Potem bi mi povedal, kakšna ču-
stva so te navdajala ko je kroglja tekla semintja. Človeku se zdi,
kot da mu trgajo možgane s ščepalkami, kot da vlivajo stopljen
svinec v njegove kosti. Ta strah pred razkritjem je tako silen, da so
zločinci zadovoljni, ko je vse izgubljeno. Pravijo si: — Vendar je
enkrat vsega konec — Uničeni so, a konec je njih trpljenja in muk.
— Ti govoriš, kot da si sam vse izkusil.
(Dalje prihodujt.)

Na dubrovniških otokih.

Dr. Iv. Loh

Dubrovniška republika je ch-
segala tudi nekaj otokov, ki so še
zdaj ozko združeni z Dubrovni-
kom. Tudi oni imajo svojo zgodov-
vino in na njih se skriva poleg
naravnih krasot in prirodnega bo-
gastva mnogo zgodovinskih spom-
ninov.

Predvsem je tu zeleni Lokrum,
vis-avis Dubrovniku, nekdanj po-
sest avstrijske vladarske hiše, se-
daj zdravilišče za invalide in bol-
ne otroke. Iz Dubrovnika se lah-
ko peljemo tja v čolnu; na otoku
so lepi nasadi in parki, samostan,
sprehajališča, sploh tiho prirodno
zatišje, polno krasote in prijetnih
vonjav — pravi južni raj.

Parnik "Gruž" vozi trikrat na
teden iz Gruža v Ston in nazaj.
Pot nas vodi od pristana do pri-
stana mimo zatona in Koločepa na
krasni Lopud z zanimivimi stari-
mi ržvalinami.

Sploh se vidi po dubrovniški o-
razvaline, obliki sledeče pojasnilo:
tu so imeli dubrovniški plemiči
svoje dvorce in posesti. Ko je re-
publika propadla in so bile plemi-
ške pravice odpravljene, se plemi-
čiči obubožali, delavci ni bilo,
dvorec so propadli in vrtovi so iz-
ginili. Strehe so se podrle in tako
stojte zdaj razvaline na kraju, —
kjer je bilo nekdanj bogastvo in
razkošje. To je nekako tako, ka-
ko se je drugod zgodilo z grado-
vi.

Bili so tudi kapetani in posestni-
ki fadij, ki so prevažali blago po
morju in so imeli tu svoje domače-
je. Pa so prišle parobrodne druž-
be, barke so šle v pošoj in druž-
na se je izselila v mesto, ker ni
bilo več prejšnjega zaščitka. Pro-
stora in kamenja je tu dosti. —
priča nekdanjega sijaja.

Na otoku Lopudu so razvaline
večje nego drugod, ker je imel
Lopud svojo lastno slavno zgodov-
vino, imel je svoje ladjeve, ki se
je udeleževalo vojn v službi mo-
gočnih gospodarjev sveta, boga-
šina na otoku je bilo velikansko.

in Lopud je bil eden najlepših du-
brovniških otokov. Zdaj stoji graj-
ske razvaline na njegovem grebe-
nu in sredi siromašnih hiš se kaže-
je še sledovi krasne palače z got-
skimi okni in umetniškimi porta-
li. Vse priča o davni slavi.

Flora je tu posebno živa. Že
Plinius je spoznal nenavadno pri-
rodno bogastvo teh otokov in jih
je popisal. To se kaže naprimer
posebno pri Trstenem, kjer nas za-
tima vodopad, ki sumi z višav v
morje. Rastlinstvo najzlahnejše
južne vrste tu kipi iz zemlje in
potniku se zdi, da se vozi po baj-
ni deželi, kjer se najlepše sanje
spreminjajo v resnico.

Največji otok v tej vrsti, ki jo
je Plinius imenoval "elafete", je
Šljan, okoli njega pa se vrsti cela
vrsta manjših otokov tja do Mle-
ta. Mali sv. Andrej na jugu nosi
na sebi morski svetilnik; po tri-
urni vožnji smo prevozili nekdan-
njo oblast sv. Vlahu.

Stanoval sem na otoku v hiši ob
morju z lepo teraso v ospredju,
polno rož in palm in košato trto
nad njo, polno zorečega grozdja.
Tam je bilo prijetno posedati v
solnčnih jutrih in mesečnih nočeh.
V zidu so se videli tu in tam stari
okrasni, spomini nekdanje kul-
ture, in tu in tam je bil še kak
kamen z napisom ali lepo izrezlja-
nim grbom. Takih stvari leži mno-
go po otokih, to so ošee ostanki sta-
rih dvorcev, ki so jih ljudje pora-
bili za nove zgradbe.

V hiši je bil celo muzej starih
spominov, kakor so jih pustili za-
si za seboj; mnogo se je tudi že
razgubilo; velika biblioteka je ob-
segala stare italijanske klasike,
nekaj francoških knjig in bogato
dubrovniško literaturo. Mnogo
knjig je bilo še po zabojih; vmes
so ležale stare slike, kipi, napisi,
vezenine; v omari pa je hranil go-
spodar stari zlatino in druge
dragočeenosti, večinoma izdelki
starih dubrovniških mojstrov. Do-
mačo zbirko je obogatila še zapu-
ščina nekega Dubrovčana Altesti-

ADVERTISEMENTS.

Za Božič

je sedaj čas poslati svojem
v staro domovino ali jugoslo-
vanske krone, dinarje, ita-

ljanske lire ali čeke v ameriških dolarjih. Vse te dobite po
nizkih cenah in hitro potrežbo pri:

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York

ZASTAVE

Regalije in vse druzitve
ne potrebujete.
Garantirano delo in hitro
ga. Izdelanje po zmanjšani
cenah vaš rajski

VICTOR NAVINSEK, 331 Grove St., CONEMAUGH, PA.

GROZDJE! Letošnje GROZDJE!

RAVNOKAR PRISPELO!
Grške srednje jagode, zelo čiste, cena \$7.— boksa.
Californiajske Barbera, velike jagode \$11.— boksa.
Majna, velike jagode \$7.50
Fige (rešite) letošnje, zelo dobre po 15 centov funt
boksa 100 funtov \$14.—
Češnje, po 25 funtov v bokal \$2.50 boksa,
Brišnje, 10 funtov \$1.00
Turški šuhani, 1 funt \$2. Za postus pošljem ½ funta boksa za \$1.
Z naročilom pošljite \$2.00 ara za vsako bokso grozdja.
ADRIATIC IMPORTING CO., 606 — 11 Avenue, New York, N. Y.

V odgovor.

Ponovno nasnanjame vsem rojakom in rojakinjam,
da prava Elgin garantirane močnje in lenake ure čisto
zlate prišane, varilice, privočno in voo drugo slatnino ter
demante; dalje prave glasne svetovne COLUMBIA GRA-
MOFONE in SLOVENSKE PLOŠČE prodaja in raspoli-
lja po celi Ameriki nazaj Val slovenski vseladni trgovci
s slatinno

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.
Pišite mu po ceank, pošlje ga vam brezplačno.

ja, ki jo je kupil gospodarjev ded.
Ta Altesti je bil dvornik na dvo-
ru ruske carice Katarine in ko se
je vrnil domov, je prinesel s seboj
bogat zaklade knjig, rokopišov
in drugih dragočeenosti.

Med zbirko je bilo tudi 28 Vol-
tairejevih pisem, pisanih carici,
reki klerik jih je v svoji sveti je-
zi sezgal; pozneje, ko je postal
visok cerkven dostojanstvenik, je
izjavil, da je s tem storil največji
zločin v svojem življenju.

Vse drugo je ostalo v hiši in le-
ži še nepregledano že cela deset-
letja v zabojih. Slika tega Altesti-
ja visi na hodniku že precej uni-
čena od zoba časa; kaže nam mla-
dega kavalirja v beli baroki, s
knjigo v roki. Zanimivi spomini!
Kam je zanesla usoda mladega
Dubrovčana in kam so prišle stva-
ri z ruskega carskega dvora! Bilo
je torej mnogo prilike za študira-
nje.

Nekoč smo odšli ven na polje.
Polje, bogato, rodovino, polno tre-
te in poljskih pridelkov; ruski
grof O. s svojo soprogo in bivši
redaktor "Ruskega Slova" sta
vzela tu celo posestvo v najem;
prišla sta včasih zvečer k nam, u-
trujena od dnevnega dela. Vendar
sta bila dobre volje; prodajala sta
dinje in melone v Dubrovnik. Oko-
li polja so stale razvaline starih
dvorcev; v eni njih so stanovali
Rusi. Okoli razvalin so ležali kam-
ni z napisi; tudi nad portali so bi-
li še grbi. Tu so imeli dubrovniški
skofje svoje letovišče; zidovi veli-
ke palače še stojte. — Po kapeli ra-
ste grmičevje in ves vrt je kakor
zaraščen grad s svojimi skrivno-
stmi.

Zvečer ko je legel mrak na mor-
je in na otok, se je začelo čudno
tuljenje; najprej blizu vasi, po-
tem pa po vseh vrhovih okoli zal-
vaja, daleč tja čez polje; to so ša-
kali; nekoč je gorel na celini gozd
in šakali so se vrgli v groznen
strahu v morje, preplavali so ka-
oklice posebno po otokih, mnogo
razvalin. Če vprašate, odkod so te
nal — skoraj eno uro širok — in
so dospeli na otok.

V zadnjem času, ker nima ljud-
stvo orožja, so se zelo razpoldili
in se gonijo zvečer v celih jatah
preko otoka; pridejo tudi blizu va-
si in zavijajo s svojimi lačnimi
glasovi; napravili so že mnogo
škoda na polju in v stajah; njih
tuljenje se je ponavljalo vsak ve-
čer do polnoči. Spočetka je v teh
glasovih nekaj strašnega, pozneje
se zdi kakor navadna ponočna god-
ba. Dalmatinski šakali so malo
manjši od volka; podnevi jih ni
videti, ponoči pa grede na lov.
Ljudje so se jih privadili, vezdar
mislijo, da bo treba kaj storiti, da
se iznebe teh neprijetnih gostov.

Ob lepih večerih smo ležali na
skalni soteski, in smo gledali bar-
ve, razlivajoče se po širokem mor-
ju; lepi so bili izleti na otok Jar-
klijan, v tiho samoto, polno diše-
čega cvetja. Tam so nekdanj prebi-
vali menihi; še stoji sredi oljčne-
ga vrta stara kapeica, napol v
razvalinah. Tu so mogli samotarji
mirno živeti sebi v srečo in Bogu
v čast; zaliv na Jakljanu je pri-
jetno kopališče; baje ga je že ku-
poval znani posestnik brionskih
otokov; bilo bi škoda ter svete sa-
mote, ki je danes brez ljudi, a za-
to tako polna lepih sanj.

Za Veliki Šmaren smo bili po-
vabljeni v Slano, to je morski za-
livi s cerkvijo in samostanom in
nekaj hišami na dalmatinski obali
z barko dve uri po morju uod na-
šega otoka. Na sv. Štefana dan je
bilo namreč pri nas žegnanje, tam
pravijo "sajam", in dva patra
franciškana sta prišla iz Slanega
pomagat k cerkvenemu opravilu.
Ko sta se zvečer vračala, je na-
stal vihar; morala sta se vrniti in
sta prenočevala pri nas. Za to pri-
jaznost sta nas povabila na Veliki
Šmaren v Slano, ker je ta dan tam
žegnanje in pridejo Heregevoji
več ur daleč k morju plesat svoje
kolo.

Gospodar nam je pravil, da kaj
takega še nismo videli, in imel je
prav.

Slano leži v zatišju visokih go-
ra, med katerimi je najvišji Tmor
ki je zelo podoben našem Stolu.
Tu je Dalmacija zelo ozka in ta-
ko za gorami je Heregovina. —
Gorska pota vodijo preko prelazov
v notranje deželo. Kljub moč-
nizašči iti s severa divjajo v Sla-
neno pozimi hudi viharji in brije
mrzla burja — poleti pa je tu
vroče in sadje bujno uspeva.

Ko smo se približali z barko pri-
stanišču, smo zapazili na vasi ve-
liko množico naroda v pisanih do-
mačih narodnih nošah. Pod veli-
kim drevesom pred gostilno se je
plesalo kolo. Šli smo naravnost tja
(Konec prihodujt.)

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

CARMANIA	5 nov.	—	Cherbourg	ADRIATIC	30 nov.	—	Cherbourg
FINLAND	5 nov.	—	Cherbourg	MONGLIA	1 dec.	—	Hamburg
OLYMPIC	5 nov.	—	Cherbourg	LAPLAND	3 dec.	—	Cherbourg
MINNEKAHDA	5 nov.	—	Hamburg	GARMANIA	3 dec.	—	Cherbourg
WASHINGTON	8 nov.	—	Cherbourg	PRES. WILSON	3 dec.	—	Trst
ROCHAMBEAU	3 nov.	—	Havre	HUDSON	3 dec.	—	Bremen
SELVEDERE	3 nov.	—	Trst	HOPEHAM	3 dec.	—	Boulogne
ORBITA	12 nov.	—	Hamburg	ARABIC	6 dec.	—	Genoa
POTOMAC	12 nov.	—	Bremen	G. WASH TON	4 dec.	—	Bremen
REGINA	12 nov.	—	Genoa	SAXONIA	8 dec.	—	Hamburg
ROTTERDAM	12 nov.	—	Boulogne	FINLAND	10 dec.	—	Cherbourg
LAFAYETTE	12 nov.	—	Havre	PR. MATOIKO	10 dec.	—	Bremen
AQUITANIA	16 nov.	—	Cherbourg	OLYMPIC	10 dec.	—	Cherbourg
GOOTLAND	17 nov.	—	Genoa	ROTTERDAM	10 dec.	—	Boulogne
LA TOURNAINE	17 nov.	—	Havre	CRUIER	10 dec.	—	Hamburg
ZEELAND	18 nov.	—	Cherbourg	SAXONIA	13 dec.	—	Cherbourg
POTOMAC	19 nov.	—	Bremen	AQUITANIA	13 dec.	—	Cherbourg
RYNDAM	19 nov.	—	Boulogne	MINNEKAHDA	15 dec.	—	Trst
MANCHURIA	23 nov.	—	Hamburg	ZEELAND	24 dec.	—	Cherbourg
PARIS	25 nov.	—	Cherbourg	RYNDAM	24 dec.	—	Boulogne
ARGENTINA	26 nov.	—	Trst	ORBITA	24 dec.	—	Hamburg
KROONLAND	26 nov.	—	Havre	ADRIATIC	26 dec.	—	Cherbourg
GROFESA	26 nov.	—	Hamburg	N. AMSTERDAM	31 dec.	—	Boulogne
N. AMSTERDAM	26 nov.	—	Boulogne	POTOMAC	31 dec.	—	Bremen
AMERICA	26 nov.	—	Bremen	ARGENTINA	12 jan.	—	Trst

Učede cen za vozne listke in vse druge pojavnice, obrnite se na trdnice:
FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

Naznanilo.

Jugoslovanski generalni konzulat v New Yorku obvešča vse
prizadete, da je postava o taksih z dne 27. junija tega leta stopila
v veljavo 1. tega meseca.

Izza prvega oktobra so take oziroma pristojbine sledeče:
za prošnje 40 centov;
za priloge, tikačje se prošnje, vsaka 10 centov;
za izdajanje, podaljšanje ali obnoveitev potnega lista;
za šest mesecev 2 dolarja;
za eno leto 4 dolarje;
za potno knjižico 1 dolar.

P O M B A.

Pri izdajanju ali obnavljanju potnih listov je treba plačati
pristojbino tudi za čas, ko ni bil potni list obnovljen ali ker ni bil
pravočasno vze-t.

Vsaj dva morajo: državljani prejšnje kraljevine Srbije plača-
ti za vsakih šest mesecev izza prihoda v Ameriko do danes po dva
dolarja in dva dolarja za bodočih šest mesecev. Dravljani južne
Srbije plačajo takso kot Srbijanci, toda ta taksa se jim računa od 1.
januarja 1913. Osebe iz vseh drugih držav, katere danes tvorijo
sestavni del kraljevine Slovenec. Srbov in Hrvatov imajo plačati
od 1. januarja 1919 pa do danes za vsakih šest mesecev po dva do-
larja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. Če osebe ki imajo
ootne liste prejšnje kraljevine Srbije ali kraljevine Slovenec, Srbov
in Hrvatov, pa jim je rok poteka, morajo plačati ob priliki
obnoveite ali predložite potnih listov, od dneva, ko je potni list
izgubil veljavo, pa do danes, za vsakih šest mesecev po dva dolarja
in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. Prostovoljcem se takra-
računa od dneva vrnitve v Ameriko.

Pri iskanju potnega lista mora vsak plačati razen tekse za inda-
nanje ali obnavljanje še takso za prošnjo, vizum in knjižico. Vsi oni
državljani današnje kraljevine, ki niso bili podaniki prejšnje kra-
ljevine Srbije, morajo plačati za potni list: takso za potni list 12
dolarjev, takso za prošnjo 40 centov, takso za vizum 60 centov in
takso za knjižico en dolar. Vsega skupaj torej štirinajst dolarjev.
Tak potni list bi bil v veljavi do konca tega leta. Če kdo želi imeti
potni list ter ne misli takoj odpotovati, mu ni potreba pošiljati za
vizum 60 centov.

JUGOSLAVIJA

Zimaka znižanja sedaj v veljavi
litre zvez z vsemi točkami v Jugo-
slaviji. Dobra in zadostna hrana. Zaprti
prostori, velik prostor na krovu. Vse u-
dobnosti moderne parnika.

RED STAR LINE

NEW YORK v PLYMOUTH, CHER-
BOURG in ANTWERPEN
ZEELAND 19. nov.
KROONLAND 26. nov.
LAPLAND 3. dec.

AMERICAN LINE

HAMBURG, LJUBA in GDANSK
SALAND (samo 3. razred) 30. nov.
CHERBOURG, HAMBURG in GDANSK
MANCHURIA 23. nov.
MONGOLIA 1. dec.
NEW YORK v HAMBURG in GDANSK
MINNEKAHDA 10. dec.

WHITE STAR

CHERBOURG in SOUTHAMPTON
ADRIATIC 30. nov.
OLYMPIC 10. dec.
NEW YORK in BOSTON — AZORI,
GIBRALTAR, NAPOLJ in GENOVO
ZANOPIC 22. novembra
CRETIC (samo iz Bostona) 3. decembra
ARABIC 6. dec.

SILOVENSKA BANKA